

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXI, broj 19

12. svibnja 2011.

cijena 100 Ft

Foto: Matija Mandić

Uredništvo Hrvatskoga glasnika, Neprofitno poduzeće Croatica i Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj 5. svibnja organizirali su proslavu 20. obljetnice Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj.

Svečanost je održana u Budimpešti u Izdavačkoj kući Croatica, a obilježio ju je protokolarni dio, izložba pod naslovom „20 godina Hrvatskoga glasnika“ te znanstveni kolokvij. Okupio se niz uglednika iz Mađarske, Hrvatske, Vojvodine i Austrije, mnoštvo kolega iz medija većinskoga naroda, narodnosnih zajednica, hrvatskih medija u Mađarskoj, Austriji, Vojvodini. Na slici: glavna i odgovorna urednica Branka Pavić Blažetin, zamjenik glavne i odgovorne urednice Stipan Balatinac, urednici novinari Bernadeta Blažetin i Timea Horvat

Komentar

Tukli su vas 20 godina, a danas vas hvale

Na proslavi 20. obljetnice utemeljenja Hrvatskoga glasnika Petar Tyran, glavni urednik Hrvatskih novina iz Austrije, predao je uredništvu Hrvatskoga glasnika zahvalnicu za uspješnu suradnju, i dodao, pomalo i u šali: „Čudite se, tukli su vas 20 godina, a danas vas falu”.

Prisjetim li se proteklih godina našega tjednika, u čijem sam uredništvu više od 15 godina, pamtim kako je naš tjednik, pa s njim i mi novinari bili česti predmet ispitivanja i kritika nekada zbog uređivačke politike, nekada zbog nekih napisa ili zbog nenapisanih izvješća. Od svih hrvatskih medija u Mađarskoj najviše je pozornosti posvećeno sadržaju tjedniku, najviše se govorilo o njegovom rad, naprosto zbog toga što je i izravno vezan uz krovne organizacije Hrvata u Mađarskoj, koje su mu i vlasnici, pa, naravno, red je da jedan vlasnik nadzire svoje vlasništvo, da se brine o napredovanju ili nazadovanju. Istina, vlasništvo daje prava, ali uz njega idu i obveze. Vlasništvo obvezuje, vlasnik je dužan pridonositi općem dobru, dužan je postupati obzirno prema općim interesima, vlasništvo obvezuje i na nošenje tereta, tako piše i u zakonu o vlasništvu. Naravno, ako vlasnik želi pozitivne promjene u svome vlasništvu, treba i skrbiti o tome jer bez ulaganja ne može doći do razvoja. Pređem li kroz petnaest godina i razmotrim li ulaganja vezana za naš tjednik, pamtim ih. Novinari su dobili računala onda kada bez njih uredništvo već nije moglo djelovati, mobilne telefone, a dobili su i fotoaparate kada je prekinut status fotoreportera. Kako je išlo dalje? Nadalje je opadao broj djelatnika našeg uredništva. Dok smo prije 15 godina imali uredništvo u sastavu: glavni urednik, pet novinara u punom statusu, tri novinara u pola statusa, fotograf i tehnički urednik, dvije tajnice, vozača, danas imamo glavnu urednicu, tri novinara i tajnicu, koji nadalje skrbe da se iz tjedna u tjedan ispune povećani broj stranica tjednika, putuju na teren, jer to očekuju od njih, hvala bogu, hrvatska je zajednica aktivna i povećao se broj njihovih događanja, ali broj djelatnika u tjedniku smanjio se na pola. Kritika je bilo tijekom dvadeset godina, naravno, više negativnih nego pozitivnih, ipak mislim da je kritika sama po sebi pozitivna jer ona pokazuje da je ljudima stalo do tjednika, važno im je kakav je, o čemu piše itd.

Ovaj put na obljetnici bilo je pohvala, možda i previše, ali kako bi izgledalo da se na proslavi iznesu negativne kritike, potpuno bi poremetile svečane trenutke. Možda je u našim prilikama velika stvar i to da postojimo dva desetljeća, a koliko udjela ima u tome uredništvo, vlasnici lista, izdavačka kuća, mađarska država ili matična nam domovina, svatko za svoje zna, pa svatko može taj dio pohvala za sebe uzeti, a mislim da to vrijedi i za kritike tijekom dvadeset godina. Jer Hrvatski glasnik ne može opstati na tržišnim osnovama – naglasila je i glavna urednica na proslavi, znači kritike i pohvale, opstojnost, a i slične proslave u budućnosti ovise o navedenima, ipak ponajprije o nama Hrvatima u Mađarskoj, jer zna se čiji je Hrvatski glasnik, kako i piše na naslovnicama: TJEDNIK HRVATA U MAĐARSKOJ, pa ako je on naš, svi koji smo Hrvati, dio smo toga, svi smo mi odgovorni za njega, neki s manjom, a neki s većom odgovornošću, a hoće li nas idućih dvadeset godina tući, a na četrdesetoj obljetnici hvaliti, bit će zasluga svih nas.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan”

Uloga Facebooka i drugih društvenih mreža (YouTube, Twitter...) sve je izražajna u našim komunikacijama. Kako se društvene mreže mogu aktivirati u korist politike, pokazuje 2011. godina i okupljanja od Egipta, Tunisa, Libije, Kine. Revolucije putem Facebooka? Danas su svi koji nešto

znače na Facebooku. Političari, glumci, športaši, znanstvenici, časopisi... i mi potrošači i potrošači društvenih mreža. Neki sate i sate provode na mrežama. Profesionalni komunikatori danas se već uveliko koriste društvenim mrežama u svom poslu. Po teoretičarima, komunikatori koji se ne koriste društvenim medijima izumiru, a onaj tko ne poznaje važnost Facebooka i Twittera, ne može ni obavljati komunikacijsku profesiju. Društveni mediji utječu i mijenjaju način na koji obavljamo svakodnevne zadatke. Društveni mediji postali su jednim od ključnih čimbenika uspjeha na marketinškoj i komunikacijskoj sceni. Mnogi se koriste društvenim mrežama za izgradnju odnosa s interesnim skupinama i kao sredstvo prikupljanja informacija o klijentima i konkurenciji. Istraživanja pokazuju kako će preko 80% tvrtki u sljedećoj godini na neki način iskoristiti društvene medije za vlastito promaknuće. Društvene su mreže postale popularnija aktivnost od posjećivanja stranica s pornografskim sadržajem, Facebook ima 250 milijuna korisnika, ruši sve rekorde iz dana u dan i jedno je od najposjećenijih internetskih odredišta. Sve se više vjeruje izravnim preporukama prijatelja. Prijatelji su pak na mreži,

prosječno, jedna osoba koja se koristi društvenim mrežama ima preko pedeset prijatelja. Danas društveni mediji nisu više hir, nego način komuniciranja.

Svatko ima puno „prijatelja” na društvenim mrežama. Prijatelj moga prijatelja je i moj prijatelj. Jeftina i brza reklama, promidžba preko društvene mreže.

Istraživanja koja proučavaju globalno korištenje društvenih medijskih platformi pokazuju da se kod internet korisnika ne smanjuje želja za pisanjem, postavljanjem fotografija i videosadržaja, a taj trend sada počinje zahvaćati i društvene mreže. Razvojem interneta i promjenom načina komunikacije, društvene mreže postale su ključno mjesto za razmjenu mišljenja i slobodno izražavanje stava o svim mogućim pitanjima. Time se poja-

Razvojem interneta i promjenom načina komunikacije, društvene mreže postale su ključno mjesto za razmjenu mišljenja i slobodno izražavanje stava o svim mogućim pitanjima. Time se pojavila potreba da se mišljenje javnosti prati tamo gdje se komunikacija i događa – na društvenim mrežama.

vila potreba da se mišljenje javnosti prati tamo gdje se komunikacija i događa – na društvenim mrežama. Kako i na koji način se koristiti društvenim mrežama u našem slučaju? Mogućnosti su nepregledne, samo ih treba znati iskoristiti. Naravno, nije svejedno koji nam je jezik komunikacije na društvenim mrežama. Prozor u svijet je otvoren, kroz taj prozor pruža nam se i prilika kreiranja vlastitoga svijeta na društvenim mrežama, svijeta sa svojim „prijateljima” i istomišljenicima.

Branka Pavić Blažetin

Poziv na natječaj za narodnosnu stipendiju

Državno podtajništvo odgovorno za civilne i društvene veze pri Ministarstvu javne uprave i pravosuđa (KIM) objavilo je natječaj za narodnosnu stipendiju za 2011/2012. školsku godinu. Stipendiju, koja je pozvana da pomaže nastavak školovanja narodnosne mladeži u visokoškolskim ustanovama, utemeljio je ministar javne uprave i pravosuđa dr. Tibor Navracscics u ožujku 2011. godine. Mogu je dobiti samo narodnosni učenici srednjih škola koje djeluju prema programu na materinskom jeziku ili prema dvojezičnom programu. Imenik 16 manjinskih srednjih škola na koje se odnosi program stipendiranja učenika s odličnim sposobnostima sadrži uredba broj 11/2011.(III.28.) KIM o stipendiranju narodnosnih učenika.

Na natječaju za stipendiju može sudjelovati onaj učenik, s najmanje vrlo dobrim uspjehom u učenju, koji sada uči na godištu koje prethodi posljednjim dvama godištima narodnosne škole. Za dodjelu stipendije potrebna je i preporuka škole, natječaj se zajednički mora predložiti. Škole na koje se odnosi mogu predlagati najviše dva učenika.

U 2011/2012. godini narodnosnu stipendiju može dobiti po jedan učenik srednjih škola. Stipendija se dodjeljuje u iznosu mjesečno 60 tisuća forinti. Osvojena stipendija glasi za posljednje dvije školske godine srednje škole. Rok pristizanja molba na adresu Glavnog odjela za narodnosti pri Ministarstvu javne uprave i pravosuđa (1357 Budapest Pf. 2) 15. svibnja 2011. O uvjetima sudjelovanja na natječaju u ovdje objavljenom pozivu na natječaj.

Aktualno

Strategija o Hrvatima izvan domovine

ZAGREB, 5. svibnja 2011. (Hina) – Strategijom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, koju je Vlada prihvatila na današnjoj sjednici, predviđa se donošenje novog, jedinstvenog zakona kojim će se urediti to pitanje, kao i osnivanje Savjeta Vlade te Središnjeg nadležnog tijela za to područje.

Time se, kazao je potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Gordan Jandroković, prvi put sustavno želi urediti odnos s Hrvatima izvan Hrvatske, a što je i ustavna obveza države.

Strategija definira tri skupine Hrvata izvan RH – Hrvate u BiH, pripadnike hrvatskih manjina u europskim zemljama (hrvatske manjine) te Hrvate iseljene u prekoceanskim i europskim zemljama (hrvatsko iseljeništvo/dijaspora), a za svaku je skupinu predviđen poseban plan djelovanja i aktivnosti.

„Osnovni je cilj jačanje hrvatskih zajednica u njihovim zemljama nastanjenja i jačanje veza prema Hrvatskoj uređenjem međusobnih i partnerskih odnosa na svim poljima od obostranog interesa te stvaranje uvjeta za održivi povratak“, kazao je Jandroković.

Jačanje položaja Hrvata izvan RH, prema Strategiji, predviđeno je, uz ostalo, ubrzanim primitkom u hrvatsko državljanstvo te uvođenjem

statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva kako bi se očuvale hrvatske zajednice, posebno one u zemljama gdje nije dopušteno dvojno državljanstvo.

Prema Strategiji, taj bi status mogli steći i supružnici bez hrvatskih korijena te prijatelji hrvatskog naroda i RH koji očituju želju za hrvatskim identitetom i sudjeluju u promicanju hrvatskoga kulturnog zajedništva.

Strategija predviđa i omogućavanje pogodnosti poput lakšeg dobivanja viza, radnih i poslovnih dozvola, te osiguravanje olakšica prilikom turističkih boravaka u Hrvatskoj uvođenjem tzv. „Hrvatske kartice“ (CRO Card) koja bi Hrvatima izvan domovine omogućila povoljniji pristup određenim uslugama prilikom boravka u Hrvatskoj, a radi razvoja Hrvatske kao turističkog odredišta.

„Hrvatska želi ovom Strategijom djelotvorno povezati cijelo hrvatsko društvo i Hrvate izvan RH, prvenstveno u ostvarivanju hrvatskoga kulturnog zajedništva, što podrazumijeva kulturno, obrazovno, gospodarsko i drugo povezivanje Hrvata s matičnom državom kako bi se osnažio i očuvao hrvatski jezik, identitet i prosperitet“, naglasio je Jandroković.

Izabrani uspješni projekti drugog poziva IPA programa za prekograničnu suradnju Hrvatska–Mađarska; u mnogima sudjeluju i hrvatske manjinske ustanove, organizacije i naselja

Izabrali su uspješne natječeje drugog poziva IPA programa Europske Unije za prekograničnu suradnju Mađarske i Hrvatske, pronalazimo na web-stranici Mađarske nacionalne razvojne agencije. Poziv je objavljen još u lipnju 2010. g. Predano je 94 natječaja, od njih je Zajednički odbor za nadgledanje izabrao 59. Ukupan iznos namijenjene potpore Zajednice umalo je 13,9 milijuna eura (3,9 milijardi forinti).

Programski prihvatljivo područje obuhvaća pogranične županije, na mađarskoj strani Zalasku, Šomođsku i Baranjsku, a u Hrvatskoj Međimursku, Koprivničko-križevačku, Virovitičko-podravsku i Osječko-baranjsku županiju, te pridružene županije koje su izrazile interes za sudjelovanje u programu (Varaždinska, Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska i Vukovarsko-srijemska županija). Dugoročni su ciljevi programa poticati uravnoteženi održivi razvoj pograničnih područja Republike Mađarske i Republike Hrvatske uspješnim upravljanjem prirodnom i kulturnom baštinom te intenzivnom društveno-gospodarskom interakcijom, potpomaganjem razvoja na temelju obrazovanja, održivog razvoja okoliša itd.

Najviše je projekata predano za ostvarenje programa na području programa poduke i obrazovanja prekogranične suradnje, odnosno na području međuljudskih odnosa. Kod 59 izabranih projekata nalazimo podosta takvih u kojima su partneri naše hrvatske udruge ili hrvatska naselja, odnosno imamo i takvih u kojima su čak i nositelji projekta.

Među uspješnim projektima je i projekt Hrvatskog centra za razminiranje u partnerstvu s Policijom Baranjske županije za očišćenje minskog područja kraj Dunava i Drave. Pogrančno bi se područje očistilo od mina u roku dvije godine. Sveučilište u Pečuhu vodeći je partner u pet projekata, a u

tri je partner sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, u kojem su uključeni razni fakulteti, od medicinskog, pravnog do građevinskoga. Dva projekta Sveučilišta u Kapošvaru također su pozitivno ocijenjeni, a također i Sveučilišta Pannon. Grad Kapošvar uspješno se natjecao s prijateljskim gradom Koprivnicom za razmjenu kulturnih i sportskih programa.

Opet se uspješno natjecala Udruga za zaštitu prirode okoliša Zeleni Osijek u partnerstvu s Nacionalnim parkom Dunav–Drava radi zaštite okoliša na obje strane rijeke. Organizacije su nedavno okončale projekt IPA programa prvoga kruga u kojem su sudjelovali i učenici pripadnici hrvatske nacionalne manjine iz Podravine. Istaknut je projekt obrazovnih ustanova između Marcalibe, Mlinaraca, Zalamerenyea i Donje Dubrave, što je nastavak projekta Zelenog vrtića.

Mjesna samouprava u Serdahelu uspješno se natjecala s hrvatskim partnerima radi zaštite okoliša rijeke Mure, te radi ostvarenja zajedničkoga prekograničnog industrijskog parka. Pomursko udruženje za ruralni razvoj, koje je lani provelo niz festivala „Puna zdel“, ovaj put se natjecalo s programom folklornih i glazbenih festivala u kojima sudjeluju četiri hrvatska naselja iz Pomurja. Podravska okružna osnovna škola s osnovnom školom iz Suhopolja predala je uspješan projekt za suradnju raznih programa. Ista podravska usta-

nova partner je i u projektu što ga je predala Osnovna škola Gradina pod naslovom „Most prijateljstva Gradina–Lukovišće“. Gradovi Čakovec i Kaniža nastavljaju s projektom „Prekogranične kulturne veze gradova“ u koji je uključena i tamošnja Hrvatska manjinska samouprava. Društvo pograničnih naselja Južne Baranje s partnerom, Udrugom za kreativni razvoj Slap uspješno se natjecalo s projektom „Stvaranje mreže sa zajedničkom strategijom“. Nacionalno društvo „naši ljudi“ iz Mišljena s KUD-om János Arany iz Kopačeva dobila je mogućnost provesti projekt „Ples ne poznaje granice“, u čijim će se okvirima organizirati festivali i plesne priredbe. Naselje Starin partner je Općini Sopje u projektu „Proljetna i jesenska događanja s dvije strane Drave“. Kulturno društvo i društvo za zelenu zonu iz Sigeta s čakovečkom Zrinskom gardom predalo je projekt „Očuvanje i održavanje tradicije Zrinskih“, a sudjeluje i u drugom projektu kao partner.

Osim navedenih projekata među uspješnima su i drugi projekti vezani za zaštitu okoliša, razvoj ljudskih resursa, tematiku zapošljavanja, planiranje odvodnje otpadne vode i drugo. Informacije se mogu naći na web-stranici: www.hu-hr-ipa.com. Tematika je sljedećeg poziva turizam, što se očekuje najesen ove godine.

Proslava 20. obljetnice Hrvatskoga glasnika

Uredništvo Hrvatskoga glasnika, Neprofitno poduzeće Croatica i Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj 5. svibnja organizirali su proslavu 20. obljetnice Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj. Svečanost je održana u Budimpešti u Izdavačkoj kući Croatica, a obilježio ju je protokolarni dio, izložba pod naslovom „20 godina Hrvatskoga glasnika“ te znanstveni kolokvij. Okupio se niz uglednika iz Mađarske, Hrvatske, Vojvodine i Austrije, mnoštvo kolega iz medija većinskoga naroda, narodnosnih zajednica, hrvatskih medija u Mađarskoj, Austriji, Vojvodini.

Domaćin slavlja bio je Čaba Horvath, ravnatelj Izdavačke kuće Croatica. Među uzvanicima bili su veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić, Jasmina Kovačević-Čavlović, opunomoćena ministrica, načelnica Odjela za hrvatske manjine u inozemstvu, državni tajnik Ministarstva javne uprave i pravosuđa, zadužen za narodnosti i civilna pitanja Csaba Latorcai, Mišo Hepp, predsjednik HDS-a.

Nazočne je pozdravio ravnatelj Croatice Čaba Horvath, a potom je glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Pavić Blažetin održala svečani govor i dodijelila priznanja Hrvatskoga glasnika onima nagrađenim koji su se odazvali svečanosti te otvorila izložbu i najavila znanstveni kolokvij.

Ravnatelj Croatice pozdravio je veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Ivana Bandića, Jasminu Kovačević-Čavlović, opunomoćenu ministricu, načelnicu Odjela za hrvatske manjine u inozemstvu, državnog tajnika Ministarstva javne uprave i pravosuđa, zaduženog za narodnosti i civilna pitanja Csabu Latorcaia, konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu Katju Bakiju, Mišu Heppa, predsjednika HDS-a, Martina Ispanovića, predsjednika Zemaljskog vijeća Saveza Hrvata u Mađarskoj, predsjednika Hrvatskoga nacionalnog vijeća, krovne političke udruge Hrvata u Vojvodini i Srbiji Slavena Bačića, glavnu urednicu Hrvatske riječi, tjednika Hrvata u Vojvodini, Jasminku Dulić, glavnog urednika Hrvatskih novina, tjednika gradišćanskih Hrvata koji izlazi u Austriji, Petra Tyrana te suorganizatora svečanosti, ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepana Blažetina.

U svom je govoru Čaba Horvath naglasio: „Jubilej koji danas obilježavamo – 20 godina Hrvatskoga glasnika, u prvome je redu praznik svih vas koji u toj instituciji radite. No to je u isto vrijeme i praznik svih nas jer Hrvatski glasnik pripada svima nama. Vi se nećete

ljutiti što kažem „mi“ i što i sebe ovako neskromno uvrštam u vaše redove jer, naravno, surađujemo tijekom cijele godine. Počet ću s time da vam zaželim puno uspjeha i sreće na profesionalnom i osobnom planu. U ova protekla dva desetljeća bili ste glas javnosti i svjedok svih događanja i procesa Hrvata u Mađarskoj. Naš tjednik postoji radi čitatelja, a ne obratno. Oni koji su ga osnovali i pokrenuli, premda u nekim drugim i drugačijim vremenima, to su dobro znali. Bili su jedini i sami, bez konkurencije. To im je olakšalo rad, ali je s druge strane povećalo odgovornost osnivača i onih koji su nastavili njihovim stopama. Vi koji danas radite u redakciji Hrvatskoga glasnika, imate na što graditi. Nastavljate na solidnim temeljima, na tradicijama u koje se možete ugledati, na reputaciji što nije stečena bez razloga i bez osnove. Vi danas radite u uvjetima političke i medijske slobode, pri čemu ne smijete nikada zaboraviti da sloboda podrazumijeva i odgovornost. Danas je na medijima velika odgovornost. Budite svjesni da riječ, a riječ je vaše i oruđe i oružje, može vrlo snažno udariti. Riječ može i ubiti! Vi, novinari, imate dvostruku odgovornost – s jedne strane prema javnosti, a s druge prema vlastitoj profesiji. Ponašajte se i dalje tako. Budite savjest naših Hrvata, pomognite ustanovama – bit će to na opću dobrobit! I ja ću vas u tome uvijek podržavati! Na vama je da budete oči i uši javnosti, pa i više, da budete savjest naše manjine. Budite pronositelji slike Hrvata u Mađarskoj, u svije-

tu i odraz naših sposobnosti i mogućnosti.“ Veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Ivan Bandić naglasio je kako je ponosan i sretan što zajednički slavi s Hrvatima u Mađarskoj, jer ovakve prigode nisu česte. Hrvatska zajednica u Mađarskoj dvadeset godina stasa, istovremeno sa svojom maticom. Čestitao je uz obećanje da će Veleposlanstvo, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske i nadalje podupirati projekte Hrvata u Mađarskoj.

Opunomoćeni ministar, načelnica Odjela za hrvatske manjine u inozemstvu Jasmina Kovačević-Čavlović istaknula je da je Hrvatski glasnik prozor u svijet, u život Hrvata u Mađarskoj. „Iznimno smo zahvalni gđi Blažetin koja je na osmišljen način uspjela artikulirati i politička stajališta Hrvata u Mađarskoj, a isto tako biti dovoljno informativna i prenijeti sve ono što se događa na ovim prostorima.“ Po mišljenju gđe Čavlović, Hrvatski je glasnik jedno neiscrpno vrelo informacija kojim se svakako upotpunjuju zalihe informacija u Ministarstvu i nadležnom Odjelu.

Državni tajnik Ministarstva javne uprave i pravosuđa, zadužen za narodnosti i civilna pitanja Csaba Latorcai govorio je o novom Ustavu Mađarske, s posebnim osvrtom na njegove odredbe koje se odnose na narodnosne zajednice Mađarske, o načinu financiranja djelovanja manjinskih samouprava i pisanih glasila te o skoroj modifikaciji Zakona o pravima nacionalnih i etničkih zajednica. „Hrvatski glasnik, koji danas slavi jubilej, zauzima istaknuto mjesto u kulturnoj autonomiji Hrvata u Mađarskoj“ – kazao je Latorcai čestitajući dvadeset godina djelovanja samostalno Hrvatskoga glasnika.

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp u svom obraćanju rekao je kako je Hrvatski glasnik opravdao sva ona očekivanja koja je hrvatska zajednica imala prije dvadeset godina, kada je izašao iz tiska prvi broj tjednika te otada vjerodostojno informira čitatelje o svim događanjima Hrvata u Mađarskoj. „Mislim da mi imamo najljepši list od svih narodnosnih zajednica u Mađarskoj, kako po raznovrsnosti tematike i sadržaja tako i tiska u boji.“

Pročitana su i pisma poslana Hrvatskome glasniku: pismo parlamentarnoga pravobranitelja nacionalnih i etničkih manjina Ernőa Kállaija, ravnateljice Hrvatske matice iseljenika Katarine Fuček i predsjednika Hrvatskoga sabora Luke Bebića. U svome pozdravnom pismu predsjednik Hrvatskoga Sabora Luka Bebić između ostaloga je kazao: „Mogućnost

slobodnoga izražavanja na jeziku vlastitoga naroda jedna je od najvećih civilizacijskih dometa suvremenog demokratskog svijeta, a hrvatski mediji u Mađarskoj kao čuvari hrvatskoga jezika i baštine mađarskih Hrvata zaslužuju svaku moguću podršku, posebice od strane Hrvatske. Zbog mojih obveza u vezi s plenarnom sjednicom Hrvatskoga sabora nisam, nažalost, u mogućnosti odazvati se vašem ljubaznom pozivu, pa vas molim ovim putem da primite moju ispriku. Ujedno čestitam 20. obljetnicu Hrvatskoga glasnika i želim još mnogo uspjeha u daljnjem radu, a najviše od svega da vaša «oaza hrvatske pisane riječi u Mađarskoj» bude vrelo s kojeg će se napajati brojne buduće generacije mađarskih Hrvata.”

Ravnateljica Hrvatske matice iseljenika u svom pismu između ostaloga je naglasila: „Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj, svojom se osmišljenom uređivačkom koncepcijom i raznovrsnošću pisanih i slikovnih priloga nametnuo kao iznimno kvalitetno glasilo hrvatske manjinske zajednice na panonskome prostoru i širom srednje Europe.

S vremenom se pokazalo izvrsnim da je Hrvatski glasnik u organizacijskom ustrojstvu Croaticice, neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost, budući da je na taj način listu osigurana kontinuirana grafička i tehnička podrška. Za nas u staroj domovini Hrvatski glasnik je odlična kronika svih društvenih, kulturnih, umjetničkih, gospodarskih i sportskih zbivanja Hrvata u Mađarskoj od najmanjih sela do urbanih središta – unatoč trajno siromašnim izvorima financiranja. Može se stoga reći kako Hrvatski glasnik, njegova urednica i novinari, postižu sve europske manjinske standarde novinstva zahvaljujući najviše neiscrpnome entuzijazmu novinara.”

Slavljenika, Hrvatski glasnik, pozdravio je i glavni urednik Hrvatskih novina, tjednika gradišćanskih Hrvata, Petar Tyran koji je glavnoj i odgovornoj urednici Hrvatskoga glasnika Branki Pavić Blažetin u ime Hrvatskih novina, tjednika gradišćanskih Hrvata, i Hrvatskoga štamparskog društva u Željeznu uručio „Zahvalnicu uredništvu Hrvatskoga glasnika za uspješnu suradnju med Hrvati u Austriji i Ugarskoj i za izmjenu informacija kao i na uredničkoj pripomoći i za prijateljske odnose med urednici i suradnici”. Cvijeće je uredništvu i glavnoj urednici, čestitajući jubilej, predao i kolega s Mađarskog radija Andrija Pavleković.

Slijedio je svečani program proslave kojem su sudjelovali Stipan Đurić, glumac, i Marko Steiner, učenik, te govor glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin, zatim pak dodjela priznanja te otvaranje izložbe „20 godina Hrvatskoga glasnika”.

Svečani govor glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin održan na proslavi 20. obljetnice Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, 5. svibnja

Poštovani uzvanici, dragi kolege po peru!

U životu ima važnih trenutaka, jedan je od takvih i ovaj. Dvadesetogodišnje doba odrastanja polako je iza nas... Dvadeset godina je razlog zastati jedno prijepodne, jedan dan i radovati se onome što imamo. Pokloniti se i sjetiti se onih koji nisu danas s nama u mogućnosti slaviti. Život je kao knjiga – uvod je mladost. Ako je on dobro napisan, onda se možemo nadati dobrom autoru. Zahvaljujem svima koji su radili s Hrvatskim glasnikom u proteklih dvadeset godina, koji su pomagali, vjerovali i hrabрили... i omogućili i meni da budem dio, član ove obitelji... Različiti smo, ali imamo zajedničko HRVATSKO srce u toplini svoga dlana, to je ona nevidljiva nit koja nas veže.

Jedno od temeljnih prava jest pravo na slobodu mišljenja i protok informacija bez ograničenja, riječju, pismom, tiskom, u našem slučaju dodali bismo: na materinskom jeziku. Narodnostima, pa time i Hrvatima u Mađarskoj, njihovi javni servisi više su od novina, njima se otvaraju okviri zaštite kolektivnih prava, sudjelovanje u javnom životu, njegovanje vlastite kulture i uporaba materinskoga jezika i u sferi informiranja.

Ulogu Hrvatskoga glasnika u prvom redu vidim kroz ostvarivanje niza funkcija. Nabrojiti ću tek nekoliko:

- ostvarivanje prava na informiranje na materinskom jeziku;
- jačanje i čuvanje nacionalnog, jezičnog i kulturnog identiteta;
- obradu tema koje se drugdje ne obrađuju
- visoku razinu uporabe materinskoga jezika;
- kao svojevrsnu društvenu kontrolu narodnosne zajednice.

Posljednjih dvadesetak godina dogodile su se brojne promjene unutar hrvatske zajednice u Mađarskoj koje su se na izravan ili neizravan način odražavale i odražavaju se na djelokrug rada i politiku uredništva Hrvatskoga glasnika. Jača potreba za svestranim i sveobuhvatnim informiranjem, za uključivanjem svih hrvatskih krajeva i naselja u hrvatski informativni prostor u Mađarskoj. Usporedno s ovim procesima sve više se osvješćuje i raslojava čitateljska publika, što u zadanim okvirima djelovanja postavlja nerijetko nesavladivu količinu zadaća. Unatoč tome naglašavam s ponosom kako u povijesti svog izlaženja Hrvatski glasnik, usprkos internetu, facebooku i informatičkom bumu, nikada nije imao toliki broj pretplatnika. To je uspjeh i zasluga sadašnjeg uredništva. Po meni, najveći je to uspjeh ostvaren posljednjih godina uz pokušaj njegovanja različitih novinskih vrsti, i uz nesumnjivo jačanje imidža Hrvatskoga glasnika. Ako tome pridodam kako to ostvaruje uredništvo s tri novinara i glavnom urednicom, već šestu godinu zaredom, postat će vam jasno kako se u svom radu rukovodimo krilaticom „nisu novine zbog nas, nego mi zbog njih”.

Uz velike napore pokušavamo zadržati postojeće i žanrovski obogatiti tjednik. Povećavati broj stranica unatoč malom broju zaposlenih novinara, raditi na dopisničkoj mreži. Polazeći od činjenice kako je Hrvatski glasnik informativno-politički list, osobitu pozornost poklanjamo pravovremenom i objektivnom protoku informacija. Njeguemo pismom hrvatske govore u Mađarskoj. Pokušavamo biti aktualni. Ne potičemo platforme razdora i političkih prepucavanja, nego pokušavamo stvarati prostor objektivnosti i novinarske nepristranosti temeljem dostupnih informacija. Ono o čemu nismo pravovaljano informirani, ili pak sumnjamo u objektivnost izvora, uglavnom ne potenciramo. Naravno, i novinar je tek smrtnik, pa nije rijetkost da griješi i pogriješi. Hrvatski glasnik je tjednik, izlazi četvrtkom u nakladi od 1500 primjereka. Tiska ga izdavač Croatica Kht., a širi se isključivo putem pretplatničke mreže. Godišnja je pretplata simbolična. Hrvatski glasnik već šest godina dostupan je i na internetu u PDF formatu na adresi www.croatia.hu na linku Tjednik Hrvata u Mađarskoj, od danas, 5. svibnja, i na eksperimentalnoj stranici na linku www.glasnik.hu u online inačici. Uredništvo redovito po hrvatskim regijama i selima organizira tribine i forume Hrvatskoga glasnika, susrete s čitateljima, radimo i s djecom u našim dvojezičnim školama i taborima, u takozvanim malim novinarskim radionicama, populariziramo tjednik posredstvom drugih medija

Hrvatski glasnik ne može opstati niti se razvijati na tržišnim osnovama. Za to bi trebalo da u Mađarskoj živi bar pola milijuna Hrvata i da imamo više od 20 tisuća pretplatnika. Toga bi trebala biti svjesna i politika matične domovine, te stalnom i kontinuirano

Uredništvo Hrvatskoga glasnika i Neprofitno poduzeće Croatica dodijelili su priznanje za osobit doprinos čitanju i širenju, za višegodišnje neprekidno promicanje Hrvatskoga glasnika Hrvatskoj samoupravi sela Salante. Priznanje je preuzeo predsjednik samouprave Mijo Štandovar

Uredništvo Hrvatskoga glasnika i Neprofitno poduzeće Croatica dodijelili su priznanje za osobit doprinos čitanju i širenju, za višegodišnje neprekidno promicanje Hrvatskoga glasnika Hrvatskoj samoupravi Petrovoga Sela. Priznanje je preuzeo član samouprave Jandre Handler (na slici u društvu dvoje Petrovoselaca: Timee Horvat i Lajoša Škrapića)

Uredništvo Hrvatskoga glasnika i Neprofitno poduzeće Croatica dodijelili su priznanje za osobit doprinos razvoju hrvatskoga novinstva u Mađarskoj novinaru, dugogodišnjem zamjeniku glavnog urednika Marku Dekiću koji je od prvoga broja Hrvatskoga glasnika član uredništva, a i danas je aktivan suradnik

nom brigom i godišnjom potporom (uz potporu mađarske vlade) osiguravati kontinuitet i daljnji razvoj novinstva i uredništva te ljudskih resursa. Nadam se kako izrečeno nije neostvariv san. Planova imamo.

Obilježavamo obljetnicu samostalnoga hrvatskoga tiska. Zašto? Jer nam je on važan. Mislimo kako je dobro i potrebno zastati na trenutak i prisjetiti se imena naših prethodnika i prošlih godina. Onaj tko ne poznaje prošlost, ne zna graditi budućnost. Učiti možemo tek spoznajom uspjeha, ali i učinjenih pogrešaka.

Riječi priznanja i hvale za osobit i trajan doprinos razvoju hrvatskoga tiska u Mađarskoj pripadaju glavnim urednicima; prvom, prerano preminulom Marku Markoviću koji je bio na čelu uredništva od 2. svibnja 1991. do prerane smrti 25. veljače 1992; v. d. uredniku Đuri Frankoviću koji je bio na čelu uredništva od ožujka do kraja prosinca 1992. godine i Ladislavu Gujašu koji je upravljao uredništvom punih 13 godina, od početka 1993. do početka ožujka 2005. godine. Ovom prigodom uredništvo Hrvatskoga glasnika dodjeljuje im priznanja kao znak sjećanja na današnji dan, za osobit doprinos razvoju hrvatskoga novinstva u Mađarskoj.

Ovom prigodom uredništvo Hrvatskoga glasnika dodjeljuje priznanje u znak sjećanja na današnji dan, za osobit doprinos razvoju hrvatskoga novinstva u Mađarskoj novinaru, dugogodišnjem zamjeniku glavnog urednika Marku Dekiću koji je od prvoga broja Hrvatskoga glasnika član uredništva, od nas je otišao i u mirovinu, ali i danas je naš vrijeme suradnik.

Mislimo kako je dobro okupiti se i promišljati nekoliko sati zajedno. I na taj način možemo pomoći slavjeniku, Hrvatskom glas-

niku i Hrvatima u Mađarskoj. Mogući odgovor na pitanje KAKO, potražimo duboko o sebi, u svojoj obitelji, službi i poslu koji obavljamo.

Ovom prigodom Uredništvo Hrvatskoga glasnika, Neprofitno poduzeće Croatica dodjeljuju priznanje za osobit doprinos čitanju i širenju, za višegodišnje neprekidno promicanje Hrvatskoga glasnika

- Hrvatskoj samoupravi sela Salante
- Hrvatskoj samoupravi grada Barče
- Hrvatskoj samoupravi Petrovoga Sela.

Da narodnost živi u jeziku, mi smo duboko svjesni u svakodnevnom poslu koji obavljamo. Svojim suradnicima, urednicima novinarima Stipanu Balatincu, Bernadeti Blažetin i Timei Horvat želim snage i ustrajnosti, zahvaljujem lektoru Živku Mandiću, Katiki Berenci Zámbo, zaduženoj za računalni slog, i tajnici Anamariji Šokčević koja je od prvih dana Hrvatskoga glasnika dio uredništva, pozdravljam djelatnike Izdavačke kuće Croatica, na čelu s ravnateljem Čabom Horvathom, koji su pridonijeli današnjoj proslavi. Zahvaljujem Ester Šarkić na pomoći pri

realizaciji izložbe „20 godina Hrvatskoga glasnika“. Želim svima nama što prije novih i mladih suradnika. Zahvaljujem svima koji svojim napisima i priložima obogaćuju sadržaj tjednika Hrvata u Mađarskoj, pozdravljam sve one koji čitaju i šire Hrvatski glasnik.

Bog nas poživio do sljedećeg zajedničkog slavlja.

Nakon kratke stanke (uz pjenušac i čestitke) slijedio je Znanstveni kolokvij „Hrvatski glasnik – 20. godina samostalnoga hrvatskog novinstva u Mađarskoj“. Kolokvij su sudjevali – Dinko Šokčević: Nekoliko uspomena. Nacionalnopolitička pozadina nastanka Hrvatskoga glasnika; Stjepan Blažetin: Hrvatski glasnik – kontinuitet hrvatske tiskane riječi u Mađarskoj; Sanja Vulić: Hrvatski glasnik u kontekstu hrvatskoga novinstva u dijaspori; Tomislav Žigmanov: Hrvatski glasnik i Hrvati u Vojvodini; Đuro Vidmarović: Recentno hrvatsko pjesništvo na stranicama Hrvatskoga glasnika; Živko Mandić: Jezik i pravopisne neusklađenosti u Hrvatskome glasniku.

-hg-

Uredništvo Hrvatskoga glasnika: Stipan Balatinc, Branka Pavić Blažetin, Bernadeta Blažetin, i Timea Horvat primaju čestitke Čabe Horvatha, ravnatelja Neprofitnog poduzeća Croatica izdavača Hrvatskoga glasnika

Dvadeset godina samostalnoga hrvatskog novinstva u Mađarskoj – znanstveni kolokvij

Povodom obilježavanja 20. obljetnice tjednika Hrvata u Mađarskoj održan je znanstveni kolokvij u organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Dinko Šokčević, Stjepan Blažetin, Sanja Vulić, Tomislav Žigmanov, Đuro Vidmarović i Živko Mandić o Hrvatskom glasniku govorili su s različitim stajališta. Na znanstvenom su skupu nazočili uzvanici proslave, koji su pratili izlaganja od samog nastanka hrvatskoga tjednika do jezičnih problema današnjice.

U uvodnom govoru ravnatelj zavoda Stjepan Blažetin naglasio je kako je kolokvij osmišljen na način da o tjedniku govore znanstvenici, profesori, koji nisu bili izravno vezani za organiziranje i izlaženje tjednika, no ipak su ga pratili ili su u dodiru s novinarstvom ili pisanom riječju Hrvata u Mađarskoj.

Prof. Šokčević približio je slušateljstvu političku pozadinu nastanka Hrvatskoga glasnika nakon Narodnih novina, zajedničkog lista Hrvata, Srba i Slovenaca. Unatoč tomu što su od tri nacionalnosti najbrojniji bili Hrvati (oko 90 tisuća), u novinama su Srbi bili u prvome planu, a Slovenci su imali posebnu rubriku. Hrvati su za Jugoslavije bili odvojeni od matične domovine, prevladavala je lokalna etnička svijest, u narodnosnim školama se učilo u mađarskom duhu, prevodili su se mađarski udžbenici, te su navedeni drugi uzroci slabljenja hrvatske svijesti. God. 1990. Srbi su predložili da se u Narodnim novinama na četiri stranice objavljuju tekstovi samo na ćirilici, no s time nisu se složili predstavnici druge narodnosti. Društvene promjene i raspad Jugoslavije doveli su do raspada Demokratskog saveza Južnih Slavena. Istovremeno to je bila prilika da se Hrvati samostalno organiziraju, ali kod nekih je ipak bilo pitanje treba li se isključiti iz Demokratskog saveza. Utemeljenjem Saveza Hrvata u Mađarskoj sazrelo je vrijeme i za samostalne novine, to je uočio pokojni novinar Marko Marković, koji je postao prvi glavni i odgovorni urednik Hrvatskoga glasnika, od 2. svibnja 1991. Tadašnja politika Mađarske nije postavljala prepreke, ali je bilo upitno hoće li čitateljstvo prihvatiti novi samostalni list, te druge nesigurnosti.

O kontinuitetu hrvatske tiskane riječi u Mađarskoj govorio je Stjepan Blažetin, od *Bunjevačkih i šokačkih novina* koje su izlazile od 1924. preko novina *Sloboda*, *Novi svet*, *Naše novine*, *Narodne novine* do današnjega Hrvatskoga glasnika, te o njegovoj promjeni tijekom dva desetljeća, odnosno u usporedbi s drugim hrvatskim manjinskim novinama u susjednim državama. Spomenuo je probleme koji proizlaze iz teškoća osiguranja elementarne infrastrukture, zbog minimalne čitateljske publike, o ovisnosti financijske potpore države koja je sve manja, pa ne omogućuje razvoj.

Dr. Sanja Vulić, koja je stručnjak za manjinski tisak izvan Hrvatske, svojim izlaganjem usporedila je Hrvatski glasnik s drugim hrvatskim tjednicima u dijaspori, njihove okolnosti nastanka, razvoja, ali i gašenja u pojedinim sredinama izvan matične domovine.

Tomislav Žigmanov, ravnatelj Znanstvenog zavoda vojvodanskih Hrvata, osvrnuo se

na povezanost vojvodanskih Hrvata i Hrvatskoga glasnika. Povukao je usporednicu između položaja hrvatske manjine u Mađarskoj i u Vojvodini, između nastanka Hrvatskoga glasnika i Hrvatske riječi, te naznačio sličnosti i razlike između njih. Žigmanov Hrvatski glasnik za vojvodanske Hrvate smatra u neku ruku uzorom. U svom je izlaganju naveo: *Kada je riječ o samom listu i instituciji koja ga izdaje, onda treba reći kako su nam oni služili kao uzori kada smo osmišljavali i osnivali NIU „Hrvatsku riječ“ te pokretali istoimeni tjednik, a nakon toga postao je uzor kako se izgrađuje i dosljedno provodi objektivna i nepristrana uređivačka politika, napose u vrijeme kada su Hrvati u Vojvodini imali informativni prostor mjeran i uređivan na način koji se u povijesti veže uz totalitarne i nenarodne režime, to jest kada je bilo propagandno sredstvo od puka otuđenih vlastodržaca. U tom smislu Hrvatski je glasnik stalno imao funkciju zrcala za naš informativni prostor – bio je i ostao važan usporedni moment koji se, uz to, u mnogim segmentima morao oponašati. Riječju, bio je i ostao Hrvatima u Vojvodini podsjetnik, uzor, zrcalo i usporednik u vlastitim naporima glede izgradnje, uprismojavanja i uspostavljanja odgovornosti za informativni prostor na materinjem jeziku. Na tim iskustvima smo im zahvalni.*

Prema predavačevu mišljenju, novine bi ubuduće trebale poraditi na usustavljanju redovite komunikacije, praksi privesti stalnu razmjenu informacija, više poraditi na zajedničkom nastupu spram institucija u Republici Hrvatskoj, radi ostvarivanja veće vidljivosti informativnih sadržaja u medijima u matičnoj domovini, te primanju različite vrste pomoći, jer i to manjaka.

U svome predavanju „Recentno hrvatsko pjesništvo na stranicama Hrvatskoga glasnika“ Đuro Vidmarović pozabavio se književnim sadržajima tjednika, kojemu to nije namjena, no u rubrici „Trenutak za pjesmu“

namjerava širiti poeziju najpoznatijih suvremenih hrvatskih pjesnika. Široka je paleta objavljenih pjesama od hrvatskih klasika do lokalnih pjesnika, a uz važne obljetnice pojedinih književnika uvijek se nađu prigodne pjesme te se proširuje s književnim osvrtima, uključujući prikaze i recenzije pojedinih djela.

Vječno je aktualna tema tiska jezik, pisana riječ, koja je najvažnije sredstvo komunikacije tiska, na čiju pravilnost i pravilnu uporabu novinari moraju pripaziti, pogotovo ako se radi o manjinskom tisku, odnosno o jedinim redovitim novinama na tome jeziku. U tim nastojanjima novinare Hrvatskoga glasnika pomaže Živko Mandić, lektor. On se pozabavio jezikom i pravopisnim neusklađenostima u Hrvatskome glasniku. Prema lektorovim riječima, vidljiv je razvoj u jeziku, napredak u stilu i pravopisu u tjedniku. Dok su na početku izlaženja pronađeni leksički elementi istočne varijante (preostali izrazi iz hrvatsko-srpskog jezika), zbog čega je ondašnji urednik Marko Marković pokrenuo rubriku „Učimo hrvatski“, danas to nije problem. Veći je problem rabljenje nepravilnih izraza zbog utjecaja mađarskoga jezika, germanizama, anglicizama, koji ugrožavaju ustroj hrvatskoga jezika. Hrvatski je glasnik čuvar i hrvatskih toponima, koji se rabe neujednačeno, pa tako i osobna imena, ubuduće na to treba bolje pripaziti. Stajalište lektora i novinara je da se u novinama ne rabe strani izrazi ako za njih ima odgovarajuća hrvatska riječ, a prema njegovu mišljenju, vrlo su vrijedni napisi na dijalektu, kada se citiraju izvorni govornici.

U zaključku je naglašeno kako je Hrvatski glasnik tijekom dva desetljeća bio veoma važan čimbenik u očuvanju materinskoga jezika i nacionalne svijesti, a osim informativne i dan-danas ima i odgojnu i kulturnu ulogu u hrvatskoj zajednici.

Intervju

„Odmor za umorne jahače ili Don Juanov osmijeh“ u režiji Nine Kleflin, praizvedba 18. svibnja u pečuškome Hrvatskom kazalištu

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

Nina Kleflin ovih dana boravi u Pečuhu i režira jedan zanimljiv dramski tekst hrvatskog dramatičara Ivice Ivanca. Projekt je koprodukcija Narodnog pozorišta iz Tuzle i pečuškoga Hrvatskog kazališta!

– Radosna sam što sam dobila priliku raditi s Hrvatskim kazalištem, to je bila moja želja već otprilike, zato što rad ovog kazališta pratim, poznam i cijenim, i posebna mi je čast da sam u ovoj kombinaciji. Što se tiče suradnje sa Narodnim pozorištem Tuzla, kod njih sam također radila tri predstave. Zadnja je bila jedan velik projekt Shakespearea, pa vrlo dobro poznajem glumce i tamošnjeg ravnatelja Armina Čatića. Sjeli smo za stol i razmislili o tom što bismo mogli raditi, koji komad bismo mogli izabrati a da bi odgovarao svim trima stranama. Odlučili smo se za hrvatskog klasika, za jedno ozbiljno dramsko djelo koje ima veliku literarnu vrijednost. Tako je izbor pao na komad Ivice Ivanca, *Odmor za umorne jahače ili Don Juanov osmijeh*, jedno izuzetno dramsko djelo koje nosi veliku dubinu, veliku sjetu, te razmatra duboke dramske probleme koji su meni kao redateljici jako zanimljivi, a nadam se da će biti zanimljivi i publici.

Redatelj je sretan kada je u prilici raditi ono što ga zanima? Iz te sreće, vjerujem, rado se i zanos. Koliko si imala mogućnosti oformiti glumačku postavu prema svojim zamislama i željama?

– Zaista je to istina, redatelj je rijetko u prilici da može raditi baš one stvari koje ga izuzetno zanimaju. To se može desiti svaki drugi treći put, možda jednom godišnje da dobijem priliku raditi komad koji sam voljela i koji sam dugo željela raditi, što je ovdje slučaj. Dobro poznam ekipu glumaca iz Tuzle, oni su zaista izuzetni. Rade u vrlo teškim uvjetima i ima problema u kazalištu koje je već i dotrajalo, koje ima i svojih financijskih opterećenja, velika snaga tog kazališta je upravo u sjajnim

glumcima. Posebno me raduje što glavne uloge u ovom komadu, znači Sganarella i Don Juana, igraju dva mlada vrlo talentirana glumca: Armin Čatić i Slaven Vidaković. Nisu oni samo glumci, nego i ravnatelji kazališta, ambiciozni kazališni znalci, koje povezuje velika ljubav prema kazalištu, velika posvećenost svom poslu i tom zajedništvu, mislim da crpe puno toga što im je dobro i za ulogu. Jer oni u ovim ulogama igraju dva nerazdvojna prijatelja, a njihova povezanost kroz tu kazališnu posvećenost će im biti velika prednost i na sceni.

Jednom malom kazalište kao što je Hrvatsko kazalište Pečuh, teško je napraviti repertoar koji će pasati, da tako kažem, širokom krugu Hrvata u Mađarskoj. Ti si rekla da dobro poznaješ povijest Hrvatskog kazališta i ono što se radi. Kako vidiš taj komad što ste ga izabrali, kako će se uklopiti u očekivanja i na neki način u misiju Hrvatskog kazališta koju ono ima, kako mi to volimo reći?

– Ja vjerujem da Hrvatsko kazalište u Pečuhu svoju misiju već godinama izvrsno obavlja. Ono što je gospodin Antun Vidaković radio mi smo pratili i oduvijek cijenili, tome se izuzetno s velikim poštovanjem uvijek poklonili i u hrvatskoj kulturi i u hrvatskom glumištu. Osobno sam se bavila kulturom Hrvata izvan Hrvatske radeći i preko seminara na Hrvatskoj matici iseljenika i radeći sa Hrvatskim kazalištem u Kanadi i Australiji, međutim znajući, nekako poznavajući tu problematiku onoga što takva kazališta moraju igrati, bila sam svjesna da je zapravo teško naći komad koji bi mogao zadovoljavati svih. Ali, kao što je riječ uvijek s dobrim stvarima u životu, najbolje stvari svi prepoznaju. Tako da publiku ne treba podcjenjivati. Publika voli komedije, pučke komedije, to s pjevanjem, sa sviranjem, to svi vole, to kod svih prolazi. Međutim pametan, dubok, plemenit komad koji propituje prave životne stvari ne može nikog ostaviti hladnim. I bez obzira što taj komad ne računa da publiku na lagan način zabavi, mislim da ljudi vole nekada u kazalištu

i ono nad čim će se zamisliti, i što će im možda otvoriti neka razmišljanja tek naknadno kad dođu kući, da publika voli čuti pravu, duboku, finu pjesničku riječ, da voli uživati u melodioznosti, u bogatstvu hrvatskog jezika koji dolazi kroz jedno tako jako dramsko djelo, pa ja vjerujem da ćemo mi i s ovim komadom imati velike i kazališne i kulturološke adute.

Premijera je tu, pred vratima, pečuška, 18. svibnja? Gdje ste s poslom? Na početku, sredini, pri kraju?

– Uvijek kad se radi o kazalištu, imamo osjećaj da smo tek na početku, da još trebamo tri mjeseca da završimo, ali ovdje imamo jedan rijetki luksuz, da je ekipa sva ovdje u Pečuhu na okupu danonoćno. Dakle mi smo kao neka vrsta umjetničke kolonije koja radi dan i noć i zajedno boraveći neprestano. Imamo dvije dugačke probe dnevno, a nekoliko sati koje ostaju između tih dviju proba mi zapravo opet koristimo za razgovore o komadu tako da likovi s nama žive neprestano, i to je velika uživancija. I koliko god je to teško, to je za kazalište izuzetno inspirativno, mislim, tako nastaju najbolje stvari. Ali da ne ureknemo, odgovorit ću da smo na sredini, da naporno radimo, da nam je jako lijepo i da se nadamo da će publika bar dio te radosti i osjetiti.

U pečuškome Hrvatskom kazalištu 18. svibnja je praizvedba drame „Odmor za umorne jahače ili Don Juanov osmijeh“ autora Ivice Ivanca. Predstava je koprodukcija pečuškoga Hrvatskog kazališta i tuzlanskoga Narodnog pozorišta. Režiju potpisuje Nina Kleflin, a glume Elvira Aljukić, Ivana Perkunić, Armin Čatić, Slaven Vidaković, Milenko Ilikarević, Midhat Kušljugić.

Trenutak za pjesmu

Jolanka Tišler

Naveke su te šibali

Naveke su te šibali
Bičom goročim
Moj „Kaj“
Pogazili su te v črnu zemlicu
Moj „Kaj“
Ftopiti su te šteli
Zatajiti kak Kristoša negda
Naš „Kaj“
Al te bomo mi na bele dlane deli
Bodemo te k soncu zdigli
Da nam jempot ve zasvetiš
Da nam zazvoniš
Da nam zagmiš do dike nebeske
Da nam zaslađiš moke naveke
Zaori!
Zacvili!
Zagmi!
Sakog jutra i sakog zatra.
Sveta majka naša:
„Kaj“

KUKINJ – U organizaciji Matice hrvatske Ogranak Pečuh, tamošnje Hrvatske samouprave i KUD-a Ladislava Matuška, u kukinjskom domu kulture 18. svibnja, s početkom u 19 sati priređuje se koncert pjevačke skupine Šokice iz Osijeka, pod naslovom „Pjevaj, drugo, iz šokačke grane“.

VELIKA – U organizaciji Turističke zajednice Općine Velika i KUD-a „Ivan Goran Kovačić“, te pod pokroviteljstvom Općine Velika, 27–29. svibnja priređuje se tradicionalna, dvadeset i sedma, Međunarodna smotra folklor. U sklopu Smotre po drugi put se priređuje i Najduži stol Hrvata. Na Smotri i u pripremanju Najdužeg stola Hrvata sudjeluje i Hrvatska izvorna skupina iz Budimpešte.

Iz povijesti Hrvatskoga glasnika

Hrvatsko nakladničko društvo

Naša izdavačka djelatnost i unutar nje mjesto Hrvatskoga glasnika već je više puta bila tema na sjednicama Zemaljske samouprave i Saveza, odnosno njihovih biranih tijela. Svatko je osjećao da se na tom polju, osobito u izdavanju knjiga radi neplanski i ne uzimaju se u obzir naše zajedničke potrebe. Iz državnoga proračuna osiguravaju se određena materijalna sredstva, ali te mogućnosti često ne stignu do odgovarajućih autora, pa im rukopisi ostanu neobjavljeni. Osim toga i neke naše mjesne organizacije mogle bi bolje podupirati izdavačku djelatnost kada bi poznavale zemaljske planove. Jednom riječju, ukazala se potreba da ujediniimo svoje snage, da usuglasimo mogućnosti i potrebe kako bi nam ciljevi postali jasniji i ostvarljiviji. Poslije poduzetoga konzultiranja s pravnicima i drugim stručnjacima, naši su čelnici došli do zaključka da se utemelji Hrvatsko nakladničko društvo koje bi obuhvatilo cijelu našu izdavačku djelatnost, počevši od novina pa do časopisa i drugih knjiga. Prema koncepciji, utemeljitelji toga društva bile bi naše krovne organizacije: Zemaljska samouprava Hrvata i Savez Hrvata u Mađarskoj.

Na sjednici održanoj 5. studenoga, Predsjedništvo Saveza predložilo je da se djelatnost toga društva, na čelu kojega bi stajao ravnatelj, podijeli na tri odsjeka: uređivanje našega tjednika, priprema, tiskanje i distribucija svih hrvatskih izdanja te informativna djelatnost. Naravno, taj prijedlog kao i personalna pitanja treba odobriti i Zemaljsko vijeće koje će se uskoro i sazvati da bi se stvar od strane Saveza što prije riješila. Nazočni su istodobno izrazili i svoju nadu da će isto pitanje što prije prihvatiti i Skupština Zemaljske samouprave, poslije čega će se društvo moći registrirati i otpočeti svoju djelatnost.

U svezi s drugom točkom dnevnoga reda Predsjedništvo je zauzelo stajalište da će radi bolje sigurnosti materijalnih sredstava, svoje sjedište i budimpeštanski ured Hrvatskoga glasnika privremeno premjestiti u zgradu Ureda Zemaljske samouprave Hrvata u Mađarskoj.

M. M. (Hrvatski glasnik, br. 45, 12. studenoga 1998)

PEČUH – Svjetski dan plesa, potkraj travnja obilježen je diljem Mađarske, tako i u Pečuhu. U pečuskome nacionalnom kazalištu 2. svibnja, priređena je plesna gala, kojoj su sudjelovali plesni ansambli iz Seksara, Bate, Etinja (Hosszúhetény), Komlova, Kapošvara, Šikloša i Pečuha. Među pečuskim društvima na plesnoj gali nastupili su KUD Tanac i njihov prateći sastav, Orkestar Vizin.

Ovogodišnja Nagrada „Davidas” Istvánu Lőkösü za knjigu „Pristupi Gjalskom”

Na Danima hrvatske knjige, 22. travnja, u Splitu uručene su nagrade Dana hrvatske knjige „Judita”, „Davidas” i „Slavić”, koje 15. godinu zaredom dodjeljuje Društvo hrvatskih književnika (DHK) u spomen na 22. travnja 1501. godine, kada je otac hrvatske književnosti Marko Marulić dovršio svoje najpoznatije djelo na hrvatskome jeziku „Judita”. Nagradu „Judita” za 2010. godinu za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini dobili su Amir Kapetanović, Dragica Malić i Kristina Štrkalj-Despot za knjigu „Hrvatsko srednjovjekovno pjesništvo”. Nagradu „Slavić” za najbolju debitantsku knjigu dobila je Tanja Mravak za zbirku od 20 priča koja je pod nazivom „Moramo razgovarati” objavljena u nakladi zagrebačkog Algoritma.

Nagradu „Davidas” za najbolji prijevod djela iz hrvatske književne baštine na strane jezike ili najbolju knjigu ili studiju stranoga kroatista o hrvatskoj književnosti za 2010. dobio je István Lőkös, mađarski kroatist, za knjigu „Pristupi Gjalskom”, u nakladi Matice hrvatske. Lőkösu je to treće priznanje Dana hrvatske knjige pošto je 1997. godine dobio priznanje „Davidas” za knjigu „Povijest hrvatske književnosti”, a tu je nagradu dobio i 2008. godine za prepjev na mađarski jezik Marulićeve „Suzane” te pjesama „Tuženje grada Hjeropolima” i „Molitva suprotiva Turkom”.

Mađarski kroatist István Lőkös, spada među najpoznatija svjetska imena književne marulogije, te je svojim kroatističkim radom, kroatist koji živi u Egeru, pridonio situiranju hrvatske književnosti u europski i svjetski kontekst. Lőkös je napisao i prvu cjelovitu povijest hrvatske književnosti na mađarskome. On je 2009. godine na mađarski jezik preveo i Marulićevo „Juditu”.

DUŠNOK – Sredinom travnja u mjesnom domu kulture u Dušniku otvorena je izložba razglednica Imrea Sebestyéna, kojom su predstavljene narodne nošnje u Mađarskoj na razglednicama. Svečanost je uljepšana prigodnim kulturnim programom u kojem je nastupio i Tamburaški orkestar Danubia iz Dušnoka. Imre Sebestyén razglednice je počeo sakupljati još davne 1959. godine, ali svjesnim sakupljačem postao je tek 1997. godine kada je postao članom Državne udruge sakupljača razglednica, a tada je već imao zbirku od 22 tisuće razglednica. Prvi put izlagao je 1998. u Kečkemetu, a otada svake godine više puta izlaze u gradu i okolnim naseljima. Njegova se zbirka iz godine u godinu proširuje, a danas je narasla već na domalo 250 tisuća razglednica.

BUDIMPEŠTA – Pod pokroviteljstvom potpredsjednika Vlade i ministra javne uprave i pravosuđa Tibora Navracscicsa, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti i Institut za povijest Mađarske akademije znanosti priređuju predstavljanje knjige „Horvátország története” (Povijest Hrvatske) autora Dinka Šokčevića. Predstavljanje će biti u petak, 27. svibnja, s početkom u 17 sati, u svečanoj dvorani u Budimskoj tvrđavi MTA (Budimpešta I, Országház u. 28). Nazočne će pozdraviti ravnatelj Instituta za povijest MTA, bivši predsjednik Mađarske akademije znanosti Ferenc Glatz i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić, a knjigu predstavlja načelnik u Institutu za povijest MTA Antal Molnár. Osiguran je mađarsko-hrvatski prijevod.

Hrvati u Mađarskoj danas

Predavanje mr. sc. Stjepana Blažetina, ravnatelja Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj, <<http://www.mhti.hu/>> bit će u Beču 20. svibnja u 20 sati. Pred predavanje, profesionalnu djelatnost mr. sc. Stjepana Blažetina predstavat će doc. dr. sc. Sanja Vulić, voditeljica Hrvatskoga povijesnoga instituta u Beču <<http://www.hpi.or.at/>>. Demokratski izbori u Mađarskoj 1990. Donijeli su brojne promjene u društveno-političkom uređenju države Mađarske, što je znatno utjecalo i na hrvatsku zajednicu u toj zemlji. S druge strane osamostaljenje Republike Hrvatske dalo je potreban poticaj da Hrvati u Mađarskoj krenu u neku vrst preporoda. Godine 1993. Mađarski je parlament usvojio Zakon o nacionalnim i etničkim manjina, koji je s kasnijim izmjenama i dopunama i danas pravni okvir za djelovanje svih nacionalnih manjina u Republici Mađarskoj. U predavanju će se pokazati najvažnije promjene, rezultati, a jednako tako i neuspjesi na području političkoga, kulturnoga, književnoga i znanstvenoga života, potom medijskoga prostora itd. Hrvata u Mađarskoj. (Kuga)

Hrvatskom glasniku 20. rođendan čestitao je i glavni urednik Hrvatskih novina, tajednika gradišćanskih Hrvata, Petar Tyran koji je glavnoj i odgovornoj urednici Hrvatskoga glasnika Branki Pavić Blažetin u ime Hrvatskih novina, tajednika gradišćanskih Hrvata, i Hrvatskoga štamparskog društva u Željeznu uručio „Zahvalnicu uredništvu Hrvatskoga glasnika za uspješnu suradnju med Hrvati u Austriji i Ugarskoj i za izmjenu informacija kao i na uredničkoj pripomoći i za prijateljske odnose med urednici i suradniki”

Dopustite mi da i ja kažem Doviđenja, draga djeco – učenicima, maturantima Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže, njima dvadeset osmerim mladića i djevojaka. Pratila sam ih svojim izvješćima neke od vrtića i osnovne škole, neke od nultoga razreda i gimnazije, po svim školskim priredbama i svečanostima, natjecanjima, u odmorima, i na hodnicima, pred ulazom u školu susretala se s njima. Koliko su se oni sreli s tjednikom Hrvata u Mađarskoj, ili tek s tetom Brankom, to je već drugo pitanje. Nadam se kako su ga upoznali, te kako će i ovaj napis pročitati, odrezati i spremiti u bilježnicu svojih sjećanja, možda se i vraćati iz tjedna u tjedan nama radoznalo, što se i dalje zbiva u njihovoj školi i zajednici kojoj su pripadali i pripadaju, što se događa među Hrvatima u Mađarskoj. Pozdravljajući ih, predsjednik HDS-a Mišo Hepp reče: Vi ste budućnost Hrvata u Mađarskoj. Imao je pravo. Ma kamo krenuli, u prvim redovima srest ćemo izvrsne govornike hrvatskoga jezika, maturante pečuške hrvatske škole, mlade ljude koji su upili ljubav prema jeziku i kulturi, plesu i pjesmi, upoznali i prenose dio prošlosti Hrvata u Mađarskoj i bili te i ostali dio života te iste zajednice. Da uvijek može još bolje, nedvojbeno je i u njihovu slučaju, ali u trenucima slavlja preskačemo teme i dileme, i slavimo, jer to su trenuci kada nalazimo mir između dijelova života u kojima se u jednom dijelu nadamo sretnijoj budućnosti, a u drugom žalimo nad počinjenim greškama, te nam jedva ostaje između rečenoga trenutak za uživanje sreće i tišine.

Imali su nacionalno svjesnu razrednicu koja i svojim osobnim obiteljskim primjerom potvrđuje pripadnost zajednici. Kažu kako nisu bili nimalo lagani mladi ljudi. Bilo je i problema s njima. A s kime ih nema? Budimo sretni što su bili naša djeca! I kako je rečeno u više navrata na svečanosti oproštanja, hvala roditeljima koji su ih upisali u pečušku hrvatsku školu, koji su prepoznali važnost dvojezičnoga narodnosnog obrazovanja u očuvanju nacionalne samobitnosti i kulture Hrvata u Mađarskoj. Ako su to znali učiniti oni, znat će to isto i njihova djeca. Tu se zatvara i ponovno otvara krug u kojem svi zajedno pokušavamo opstati i pridonijeti na svoj način njegovoj ljepoti i opstojnosti.

Pošli su oni Srebrnom cestom, izašli hrabro u noć, jer sigurni su, ako zalutaju, potražiti ćemo ih! Od škole, profesora i učenika 11. razreda, prijatelja oprostio se Zoran Živković govoreći kako su naučili biti dobri i vjerni prijatelji, uspješni učenici i samostalni mladi ljudi. Učenički dom bila je obiteljska kuća, posebnu hvalu duguju razrednici Marti Gergić s kojom su proveli četiri godine i u dobru i zlu. Posebno se oprostio od učenika 11. razreda sjećajući se zajedničkih balova, sviranja, pjevanja i plesanja, nezaboravne svečanosti predaje maturalnih vrpca, nogometa i odbojke, druženja u školskim odmorima... Ponosni smo što smo bili učenici ove škole. Od 12.

Opraštanje dvadeset i petog naraštaja Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže, 30. travnja Doviđenja, draga djeco!

Naraštaj maturanata Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže 2006–2011: Anis Badnjević, Zoran Barić, Anett Czerpán, Ljubomir Fenyősi, Imre Földesi, Luca Gažić, Anett Golubics, Marko Horváth, Ágnes Jakab, Ildikó Juhász, Martin Juhász, Adrienn Karaszi, Ernst Marko Kellner, Jenő Kovács, Gordana Križić, Damjan Kuštra, Nikolett Mester, Liliana Pavić, Monika Ptičar, Viktória Rádai, Ana Rittgasser, Dorottya Šokac, Goran Szabó, Énok Varga, Ferenc Varga, Bianka Vékony, Patrick Vörös, Zoran Živković. Razrednica: Marta Gergić

razreda oprostila se učenica 11. razreda Eva Horvat.

Obraćajući se „svojoj“ djeci, ravnatelj škole Gabor Györfvári između ostaloga kazao je: „Dolaze nam uplašeni ili pak nestašni prvšačići, odlučni ili povučeni učenici u deveti razred i nesigurni ili samouvjereni „nultišići“, a na kraju većina njih postaje maturantom i maturantom, ali opet samo nisu svi isti. I to je tajna i čar, a možda i prava magija škole, koja mjeri isto, ali ne na isti način, da bi postali svi različiti onako kako im želja, sposobnosti i motivacije to omogućuju. Da bi postali različiti, ali ipak posebni, za što je odgovorna škola, učitelji, a na određeni način i sami roditelji, koji svjesno ili podsvjesno svoju su djecu upisali baš u tu ustanovu.

Dvojezična, hrvatsko-mađarska gimnazija trebala vam je otvoriti šire mogućnosti, usmjeriti vas na različite grane znanosti, čineći to i geografski prošireno, na Mađarsku, a i na Hrvatsku. Svi vi koji ste porijeklom iz različitih krajeva Mađarske, od Bačke preko Baranje i Podravine do Pomurja, i iz svih ostalih regija – stekli ste prijatelje – bili oni vaši vršnjaci ili baš profesori – koji će vam pomoći i u nastavku očuvanja hrvatskoga identiteta, što je jedna od svrha vašega školovanja, stekli ste čvrste temelje na koje možete graditi i na taj ćete način postati nezaobilazni članovi hrvatske inteligencije u Mađarskoj.

Gimnazija, čija tradicija se izgrađuje iz godine u godinu preko novih naraštaja, a čiji

ste dio danas postali i vi, također ponosno gleda na vas, a vi ćete svojim budućim postupcima dokazati da je sve to bilo opravdano.

Iskreno vjerujemo da će vam uspješna matura značiti izravan upis na izabrana visoka učilišta i da ćete nas redovito informirati o najvažnijim zbivanjima u svojim životima.

Potom je ravnatelj škole nagradio one maturante koji su svojim iznimnim zalaganjem postigli pohvalne rezultate na polju učenja, športa ili kulture. To su: Gordana Križić, Zoran Barić, Anett Golubics, Ildikó Juhász, Martin Juhász, Adrienn Karaszi, Ernst Marko Kellner, Patrick Vörös, Zoran Živković, Nikolett Mester, Viktória Rádai, Ana Rittgasser.

Ovogodišnju Krležinu nagradu za postignute rezultate tijekom 12 godina svoga školovanja dobio je Ljubomir Fenyősi.

Branka Pavić Blažetin

„Kada bismo znali sve što ne znamo, znali bismo i ono što mislimo da znamo.“

Oproštajna svečanost u budimpeštanskoj Hrvatskoj gimnaziji

Učenici 12.a i b razreda budimpeštanske Hrvatske gimnazije, njih 18, u subotu, 30. travnja, oprostili su se od razrednika Lille Dombai, Mire Šimon i Žolta Ternaka, nastavnika, profesora i učenika škole.

Prekrasan sunčan dan, lahor donosi svježi miris proljeća, jorgovanima okićena škola, u predvorju na bijelom platnu crnim slovima natpis „Opraštamo se 2007–2011“, posljednje školsko zvono i započinje opraštanje još jednog naraštaja ustanove. Po staroj tradiciji narečenu svečanost zajednički pripremaju slavljenici, njihovi razrednici, učenici 11.a i b razreda, te razrednice Marija Petrić i Mirjana Karagić.

Prigodni govori učenika 11. razreda Elizabete Abraham i Bence Kali te svečara Anite Galács i Aleksa Beloberka bili su dočarani recitalima Renate Velin (11. r.), Kristijana Kereše (12. r.), Matee Šafhauzer i Vivien Markan (11. r.). U ime djelatnika HOŠIG-a simbolično se oprostila od gimnazijalaca ravnateljica Anica Petreš Németh i uručila poklon-knjige i priznanja najboljima. Pohvala ravnatelja dodijeljena je: Aleksandri Pinter za postignute rezultate u učenju i uzorno vladanje, Fanni Sárközi za izuzetne rezultate na kulturnom planu, Atili Galu za postignute rezultate u učenju i za izuzetne rezultate na kulturnom planu, Oliviji Bardi za izuzetne rezultate na kulturnom planu i za društveni rad, Marku Pavlekoviću i Danijelu Remecu za

izuzetne rezultate na kulturnom planu, a pohvala Nastavničkog vijeća Marku Šteineru za izuzetne rezultate na kulturnom polju i promicanju HOŠIG-ova imena. Na školsku je zastavu Eva Veselovsky zavezala vrpcom i tim je činom školska zastava predana sljedećem naraštaju. Posljednji je akord svečanosti zajednička pjesma slavljenika, pjesma Marka Perkovića Thompsona „Prijatelji“, uz glazbenu pratnju Fanni Sárközi, Atili Gala i Marka Šteinera.

Školske klupe napuštaju gimnazijalci 12.a razreda: Olivija Bardi, Aleks Beloberk, Čaba Kovač, Marko Kovač, Aleksandra Pinter, Fanni Sárközi, David Sebestyén, Bence Sziklai te b razreda: Silvia Erdelji, Anita Galač, Atila Gal, Kristijan Kereša, Tereza Mihajlović, Marko Pavleković, Danijel Remec, Marko Šteiner, Vivien Szarvas i Eva Veselovsky. Iza njih su zajednički izleti, maturalac u Dubrovnik, radosti i suze, ali u sebi nose uspomene. Mladi ljudi, budući liječnici, ekonomisti, nastavnici... Tko zna kamo će ih put odvesti na širokom i valovitom moru života. Ali zasada ih čekaju maturalni ispiti i jedno bezbrižno ljeto.

Kristina Goher

Zagrebačko predstavljanje Čovjekove tragedije

Katedra za hungarologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 12. svibnja organizira predstavljanje knjige Imrea Madách Čovjekova tragedija. Predstavljanje će se održati s početkom u 15 sati u konferencijskoj dvorani knjižnice (II. kat) Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Nazočne će pozdraviti predstojnica Katedre za hungarologiju doc. dr. Orsolya Žagar Szentesi, te prodekan Filozofskog fakulteta prof. dr. Dalibor Blažina. O knjizi će govoriti prof. dr. Stjepan Lukač, dr. sc. Franciska Čurković-Major i studentica Dunja Nikolić.

PETROVO SELO – Dobrovoljno ognjogasno društvo priređuje svetačnost zahvalnosti za svoje prijatelje iz Hrvatske i svim onim ki su potpomagali obnovu i pregradnju petroviskoga Ognjogasnoga doma, čija predaja i blagosavljanje bude kletu, prilikom 115. jubileja utemeljenja Društva. Od prije nekoliko ljet petroviske ognjogasce veže prijateljstvo sa DVD u Šenkovcu (polag Zaprešića) ki su i pineze brali za obnovu petroviskoga Doma, i Dubravica (polag Šibenika), a od januara ovoga ljeta i ognjogasno društvo Staroga Petrovoga Sela je stupilo med prijatelje. Tako 14. majuša, u subotu, delegacije iz trih spomenutih mjest dospit će u Petrovo Selo da skupa s domaćini budu nazoči programu i svetku koji je organiziran zapravo u čast prijateljev. U 19 uri počinje maša zahvalnica u crikvi Sv. Štefana ku će s domaćim farnikom Tamásom Várhelyiem celebrirati gvardijan Franjevačkoga samostana na Visovcu, fra Mate Gverić. Potom će u svečanoj povorki smjestiti kip Sv. Florijana u novom dijelu Ognjogasnoga doma. Štatu svecu je dospila pred dvimi ljeti u naše selo kot dar DVD-a Dubravice i franjevcev sa Visovca. U kulturnom domu čeka sve goste večera i druženje uz muziku, a drugi dan desetu mašu u crikvi Sv. Petra i Pavla takaj će služiti gost iz Hrvatske. U otpodnevni ura će dojt do zbogomdavanja, ali prijatelji će se vrijeda najti pri jubilarnom svečevanju u Starom Petrovom Selu.

Program pečuškoga Hrvatskog kazališta za svibanj 2011. g.

- 14. svibnja u 19 sati Ivica Jakočević: Albin bircuz, Katolj
- 17. svibnja u 19 sati Ivica Ivanac: Odmor za umorne jahače ili Don Juanov osmijeh, pretpremijera, kazališna dvorana
- 18. svibnja u 19 sati Ivica Ivanac: Odmor za umorne jahače ili Don Juanov osmijeh, premijera, kazališna dvorana
- 19. svibnja u 18 sati Supruga umjetnika – skupna izložba, galerija Čopor/t-Horda
- 22. svibnja u 18 sati Ivica Jakočević: Albin bircuz, Kašad
- 24. svibnja u 19 sati Miroslav Krleža: Šetnja grobnicom mrtvoga djetinjstva, kazališna dvorana
- 25. svibnja u 19 sati Miroslav Krleža: Šetnja grobnicom mrtvoga djetinjstva, kazališna dvorana
- 26. svibnja u 10 sati H. C. Andersen: Ružno pače, kazališna dvorana.

Iskanje Boga na Undi

„Po staroj navadi u hrvatski seli – u Koljnofu, Plajgoru, Prisiki, Hrvatskom Židanu i na Undi – na Vazmenu nedilju jutro u ranoj zori našli su se ljudi „Boga djiskat“, piše pokojni undanski farnik i pjesnik dr. Ivan Horvat. Oblik i vrimenski termin ovoga običaja bio je različan u spomenuti seli. Vjernici su negdje poiskali poljne pilje i kapele i molili su Očenaše. Molili su iz glasa ili samo u sebi u vjerskoj tišini. Drugdir su samo žene išle Boga iskati, njeva moleća prošecija vodila je ravno u cimitor k svojim pokojnim. Muži su na znak crikvenoga zvona važgali poljne ognje ki su hrabрили sve sudionike u vazmenom očišćenju.

Undanska crikva u ranoj zori na danu Boga iskanja

S vremenom se je i iskanje Boga malo preoblikovalo, ali svoj vjerski sadržaj si i u sadašnjici čuva. Zna se da je na križu raspet Jezuš prije va nebo stupljenja prošao u purgatorij. Tamo je mrtvim ki su pred njim preminuli otvorio vrata i put u nebesa. Zato idu ljudi i dandanas na vazmeno jutro u cimitor, da si pomažu s molitvami svojim pokojnim na putu vjekovječnoga žitka.

Na Prisiki, u Hrvatskom Židanu još živi običaj Boga iskanja, u Kisegu su ga upeljali u mjesni vjerski žitak, ali najčvršće se drži na Undi, i najpoznatije vjersko mjesto ovoga događaja je Unda. Tako je to bilo i 24. aprila na vazmenu nedilju jutro u ranoj zori u četiri ura. Svetom mašom se je začelo svečevanje.

Ljudi su došli od Koljnofa do Kisege i od susjednoga Fileža iz Austrije na ov vjerski susret. Po svetoj maši, ku je celebrirao farnik Štefan Dumović, krenula je povorka iz crikve do špilje Sv. Marije, kade se je molilo za domovinu, za očuvanje obiteljskoga kruga. Svićami zazlamenovan put, mrmljanje molitvov i duševna tišina je pratila vjernike u cimitor kade je ih već čekao oganj očišćenja. Plamen ognja je osvitio križe i ljudska lica, a na grobi gorile su sviće spominka. Kako je gospodin Dumović rekao: "Ovo ni mrtvo mjesto. Ov cimitor živi. S našimi molitvami i mi moremo pomoć našim pokojnim da stupu u vjekovječni život."

Plamen ognja zgubio je već svoju moć kada su se ljudi kod grobov tiho prik-dali susretu spominjanja i ujačani od ove duševne zajednice, svaki je išao na svoj izabrani životni put.

Marija Fülöp-Huljev

Oganj očišćenja u cimitoru na Undi

Peta godišnjica suradnje gomjočetarske i kupljenske škole

Djeca iz četarske škole s učiteljicom Anom Poljak i ravnateljicom kupljenske škole Jadrankom Kekelj

Prijateljske škole iz Gornjeg Četara i Kupljenova obilježile su 5. godišnjicu svoje suradnje na očuvanju hrvatskog jezika u mađarskom Gradišću. U razdoblju od 4. do 7. travnja kupljenski su učenici ugstili petero prijatelja, učenika 5. razreda iz Gornjeg Četara u svojim domovima. S njima je bila i učiteljica hrvatskog jezika Ana Poljak. Mali su gradišćanski Hrvati u prijepodnevnim satima prisustvovali nastavi u kupljenskoj osnovnoj školi, a poslijepodneva su provodili u organiziranom druženju sa svojim domaćinima. Prvog dana posjetili su etnokuću gđe Nade Bedek u Igrišću i rodnu kuću prvoga hrvatskog predsjednika, dr. Franje Tuđmana, drugog dana su nakon uskrse likovne radionice obišli stare kuće u Hruševcu Kupljenskom, a 6. travnja, uz pratnju turističkog vodiča, posjetili su znamenitosti starog Zagreba. U četvrtak, 7. travnja, iz Gornjeg Četara je stiglo još tridesetak dragih gostiju: učenici, nastavnice, ravnateljica, roditelji i predstavnici manjinske samouprave. Upriličen im je svečan doček koji je

Na izletu

popratila zaprešička televizija. Zatim su, zajedno s domaćinima, posjetili muzej i etnoselo u Kumrovcu, rodnom mjestu Josipa Broza Tita. Slijedio je zajednički ručak u obližnjem restoranu Zelenjak, čije je prekrasno okruženje ubrzo postalo poprištem razuzdane igre i zabave. U kasnim poslijepodnevnim satima dogovoren je nastavak ovoga lijepog prijateljstva među školama koje povezuje zajednički jezik njihovih predaka. Sljedeće godine pokušat će se ostvariti ideja da u četarsku školu na nekoliko dana dođe predavati kupljenska profesorica hrvatskog jezika. Također će se dosadašnje aktivnosti pokušati objediniti preko europskog programa Comenius koji potiče ovakve veze među školama i istovremeno učenje europskih jezika. Ohrabreni podrškom mjesnih samouprava, svi su se rastali s nadom da će ovakvih druženja, susreta i zajedničkih aktivnosti na očuvanju hrvatskog jezika i kulturne baštine gradišćanskih Hrvata biti mnogo i u godinama koje slijede.

Jadranka Kekelj
ravnateljica kupljenske škole

Najbolji kazivači stihova na hrvatskom jeziku harkanjske Osnovne škole „Pál Kitaibel“

U Harkanju u Osnovnoj i glazbenoj školi te gimnaziji „Pál Kitaibel“ već više od dva desetljeća odvija se nastava hrvatskoga materinskoga jezika kao predmeta. U ovoj velikoj školskoj ustanovi, koja danas broji petstotinjak polaznika, našlo se načina promicanja te pridavanja važnosti i značenja nastavi hrvatskoga jezika. Zasluga je to u prvom redu pedagoga hrvatskoga podrijetla koji rade u školi i imaju i diplomu hrvatskoga jezika i književnosti, razumijevanju uprave škole i grada, te dobrim vezama koje grad Harkanj ima s nizom gradova prijatelja u Hrvatskoj, tako s Orahovicom, Selcem, Karlovcem, Crikvenicom, Trogirom i da ne nabrajamo dalje, a pokretači su tih veza nastavnice hrvatskoga jezika spomenute škole. Motor pokretač niza popratnih aktivnosti u školi i gradu od svoga utemeljenja naovamo jest tamošnja Hrvatska samouprava, na čelu s predsjednikom Žužom Gregeš i dopredsjednicom Đurđom Geošić Radasnai, te aktivnim zastupnicima, a uz njih je godinama i nastavnica Katalin Baksai koja je predavala također hrvatski jezik. Nije Harkanj središte Hrvata u Mađarskoj, ali spomenute osobe i aktivnosti te neumorni rad na okupljanju Hrvata iz okolice zadivljuju. Pozitivna energija i ne uvijek u idealnim uvjetima borba za satnicu hrvatskoga jezika i djecu, daju rezultate već dva-

desetak godina. Tako godinama sva djeca koja pohađaju nastavu hrvatskoga jezika sudjeluju tradicionalnome školskom natjecanju u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku koje se održava u travnju u školskoj knjižnici, uz potporu harkanjske Hrvatske samouprave. Tako je bilo i ove godine. Natjecanju je nazočio i ravnatelj škole Tamás Horváth, a ocjenjivačkim sudom presjedala je generalna konzulica Ljiljana Pancirov. Kao publika nazočio je velik broj roditelja. Natjecanje se odvijalo u četiri kategorije: kategorija 2, 3–4, 6–7. i 8. razreda.

U kategoriji 2. razreda prvo mjesto pripalo je Dzenifer Stefani, drugo Attili Körmendiu, treće Enikő Csetényi. U kategoriji 3–4. razreda prvo mjesto pripalo je Krisztini Fekete, drugo Márku Sipkóczkiu, treće Evelin Pándi. U kategoriji 6–7. razreda prva je Gabriella Horváth, druga Livia Palkó, a treća Krisztina Juhász. U kategoriji 8. razreda prvo mjesto osvojio je Gáspár László, drugo Gáspár János, a treće András Mészáros. Napomenimo kako braća blizanci Gáspár svoje školovanje nastavljaju u pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krlježe. Posebnu nagradu nastavnica hrvatskoga jezika za postignut uspjeh dobili su učenici Csanád Kiss i Ildikó Faragó.

Branka Pavić Blažetin

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fičehaza

PETROVO SELO, SVETI IVAN ZELINA – Učenici ter učitelji partnerske škole iz Hrvatske gostovat će 19. i 20. majaša u Petrovom Selu. Za mališane su pripremljeni sadržajni programi, a u petak se putuje u Budimpeštu na zvanaredni program. Kako je rekla školska direktorica Edita Horvat-Pauković, njeva dica i gosti bit će sudjelaci u tom projektu koji se zove „Objavljenje Parlamenta“, u kom će se sakupiti dica iz cijele Ugarske da bi s ovim novim i neobičnim rekordom zašli u Ginesovu knjigu.

Hrvatski dan i biciklistički izlet

Hrvatska manjinska samouprava grada Kalače u okviru Hrvatskoga dana, u subotu, 14. svibnja 2011, organizira cjelodnevni biciklistički izlet u Meszes za učenike, i njihove roditelje, koji u Katoličkoj ustanovi pohađaju nastavu hrvatskoga jezika. Okupljanje je u 9 sati u parkiralištu Robne kuće Diego. Mjesto je priredbe nadbiskupijsko odmaralište u Meszesu. Prijepodne se organizira igraonica za djecu, natjecanje pod naslovom „Tko zna više o Hrvatskoj?“ i u raznim vještinama. Od 13 sati zajednički ručak. Popodne je podučavanje hrvatskih narodnih plesova i pjesama pod vodstvom Monike Sipos i Đure Mirkovića, nakon čega slijedi plesanica posredovanjem Plesnoga kruga „Veseli Raci“. Zatvaranje je programa u 18 sati. Prijave se očekuju do 12. svibnja kod predsjednika Hrvatske manjinske samouprave Bariše Dudaša, na telefonu 20/264-1214.

SANTOVO – Prva pričest

Prema dugogodišnjoj tradiciji, santovačka župna zajednica potkraj svibnja priređuje svečanost prve pričesti. Ove godine prva pričest hrvatske vjerske zajednice održat će se u nedjelju, 22., a mađarske zajednice 29. svibnja. Na misi na hrvatskom jeziku, za ovu prigodu iznimno s početkom u 10.30 sati, petero učenika četvrtog razreda hrvatske škole, koje je pripremila vjeroučiteljica Marica Jelić Mandić, primit će sakrament potvrde. Iduće nedjelje, 29. svibnja, misa na hrvatskom jeziku počinje u 9 sati.

Hrvatska samouprava grada Budimpešte

Na trećoj ovogodišnjoj sjednici Samouprave nazočni su donijeli tridesetak odluka. Hrvatska samouprava grada Budimpešte za 2011. godinu raspoložuje iznosom od sedam milijuna forinti, koji je iznos namijenjen za djelovanje, honorar tajnice i plaćanje troškova prostorija u Ulici Lajosa Bíróa. Riječ je o višem iznosu od predviđenoga, ali je ujedno i znatno manji od lanjskoga.

Hrvatska samouprava grada Budimpešte dobivši službenu obavijest o iznosu ovogodišnjega proračuna, održala je sastanak sredinom ožujka, u klupskoj prostoriji budimpeštanske Hrvatske škole.

Sjednici su nazočili predsjednica samouprave Anica Petreš Németh, zamjenik predsjednice Stipan Đurić, odgovorna za financijska pitanja Gizi Bukić, odgovoran za kulturu i školstvo Stipan Vujić i zastupnica Marija Lukač. Teme su sastanka bile: prihvaćanje financijskog izvješća za 2010. godinu, prihvaćanje proračuna za 2011. godinu, rasprava o raspodjeli financijskih sredstava pričuve iz 2010. godine, izmjene i dopune Pravilnika o organizaciji i radu, prihvaćanje plana rada te poslovanja za 2011. godinu. Na trećoj ovogodišnjoj sjednici Samouprave nazočni su donijeli tridesetak odluka. Hrvatska samouprava grada Budimpešte za 2011. godinu raspoložuje iznosom od sedam milijuna forinti, koji je

iznos namijenjen za djelovanje, honorar tajnice i plaćanje troškova prostorija u Ulici Lajosa Bíróa. Riječ je o višem iznosu od predviđenoga, ali je ujedno i znatno manji od lanjskoga. Glavnogradska samouprava za sufinanciranje manjinskih programa raspisat će natječaj s iznosom od dvadeset i dva milijuna forinti, ali o uvjetima i smjernicama natječaja još će konzultirati s predsjednicima budimpeštanskih samouprava.

Prvenstveni cilj Hrvatske samouprave grada Budimpešte jest održavanje već tradicionalnih priredaba i potpora mladih. Kao i do sada, tako i ove godine planirano sudjelovanje njene nogometne momčad Državnome hrvatskom malonogometnom turniru u Mišljenju, potom na nogometnom turniru u Dušniku. Potkraj ožujka priređen je spomen-dan povodom 30. godišnjice smrti velikana hrvatske književnosti Miroslava Krležu, glavni organizator je bila Hrvatska samouprava II.

okruža, a suorganizator Hrvatska samouprava grada Budimpešte. Planira se spomen-dan Rudera Boškovića povodom 300. obljetnice smrti hrvatskoga znanstvenika. U lipnju teniski turnir i prijam za hrvatske učenike koji su postigli izvanredne rezultate na raznim natjecanjima te postigli odlične rezultate u učenju. Tijekom ljeta planira se predstavljanje knjiga Dinka Šokčevića, a na jesen klupske večeri, natječaj za stipendiju hrvatskih učenika i već tradicionalni sadržaji. Kako je za Hrvatski glasnik predsjednica Anica Petreš Németh izjavila, jako je veseli da su se već mnogi po hrvatskim naseljima raspitivali hoće li se i dogodine prirediti Hrvatski bal jer bi i oni rado došli na tu priredbu. Raduje se da budimpeštanski Hrvati dobivaju sve više poziva na priredbe po selima, jer smatra da su međusobni odnosi Hrvata u Mađarskoj itekako važni, bitni su razni oblici susreta i druženja.

Kristina Goher

Susret Zajednice hrvatskih umirovljenika

Članovi Zajednice pridržavaju se dogovora od prošle godine te se po mogućnosti sastaju svake druge srijede u mjesecu. Tako se sredinom ožujka u Croaticinoj društvenoj prostoriji okupila grupa umirovljenika kako bi se družili i zajednički proslavili imendane.

Na samome početku susreta predsjednica Zajednice Katarina Gubinski Takač pozdravila je nazočne i najavila predavanje umirovljenog liječnika dr. Jose Horvata na temu kako očuvati zdravlje. G. Horvat, rodnom iz Sentivana, nekadašnji djelatnik budimpeštanske bolnice Sv. Emerika, održao je zanimljivo predavanje o povijesti medicine, ljudskom tijelu i o prehrani. Poput svih znanosti i medicinska znanost, kakvu danas poznajemo, postupno se razvijala, a poslije su izumi poput cjepiva,

rendgena olakšali liječenje bolesnika – naglasio je u uvodu dr. Horvat. Nakon toga započeo je povijesni vremeplov o medicini. Kako su egipatski liječnici prvi bušili lubanju bolesnika vjerujući da će bolest napustiti pacijenta, kako su stari Grci i Rimljani vjerovali u bogove, o grčkom liječniku Hipokratu koji je shvatio da loša okolina može biti uzrok bolesti, o srednjovjekovnoj medicini kada su vjerovali religiji i astronomiji, o renesansnoj Europi kada se seciralo ljudsko tijelo itd. Sve je to pridonijelo

razvoju medicinske znanosti, boljim razumijevanjem načina rada tijela, a znanstvenici su razvili nove lijekove, nove načine liječenja kako bi naš život postao zdraviji i duži. Potom je govorio o ljudskom tijelu, posebice o srcu, kapilarima, mozgu i o memoriji. Kod prehrane je naglasio kako u biti možemo jesti sve, ali je važna količina. Nikada ne smijemo pretjerati i potrebne su redovite tjelesne vježbe, gimnastika. Dakle, kako i stara latinska poslovica kaže, „Mens sana in corpore sano“ („Zdrav duh u zdravom tijelu.“). Kako je g. Horvat za naš tjednik izjavio, on nikada nije pazio na svoju prehranu, ali je redovito prije ili poslije posla igrao tenis. Ne vjeruje u razne dijete koje su u zadnje vrijeme postale pomodne, smatra da se na taj način neki ljudi bogate po tuđem ne znanju. Nazočni su bili jako zadovoljni s izlaganjem dr. Horvata i nakraju ga nagradili burnim pljeskom. Susret hrvatskih umirovljenika nastavljen je s proslavom imendana Josipa i Šandora. Bilo je odista lijepo slušati predavanje dr. Jose Horvata, malo osvježiti i obogatiti znanje iz biologije, no potaknulo me je i na razmišljanje kako smo zaboravili pratiti „govor“ svoga tijela, sve više zaboravljamo ljekovite biljke i gubimo skladan odnos s prirodom.

Kristina Goher

S ekološkim kampom završen prekogranični projekt

Nacionalni park Dunav–Drava te Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek, u sklopu IPA prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska, zajedno su ostvarili hrvatsko-mađarski obrazovni program za okoliš u Dravskome slivnom području. Rezultati projekta predstavljani su javnosti 29. travnja u Središtu za obrazovanje Tettye Nacionalnog parka Dunav–Drava. Također u sklopu projekta, od 26. do 29. travnja organiziran je dvojezični ekološki kamp u Baranji u Ekocentru Zlatna greda u kojem su sudjelovala i djeca naše hrvatske manjine. U kapmu je boravilo sedam učenika iz Lukovišća, četvero iz Starina, i trinaestero iz HOŠIG-a iz Budimpešte sa svojim nastavnicima.

S četverodnevni kampom u Zlatnoj gredi završen je jednogodišnji prekogranični projekt koji je ostvaren radi međusobnog upoznavanja prirodnih i tradicijskih vrijednosti, dvojezičnog obrazovanja, izradbe dvojezičnog rječnika, pojmova vezanih uz prirodu i okoliš, ulaganja u obrazovna središta, materijale i programe koje će rabiti pedagozi, mjesne zajednice i stanovništvo iz obje države.

Tijekom kampa otvoren je i novi Edukativni centar u Ekocentru Zlatna greda uz mnoštvo obrazovnih i zabavnih sadržaja poput škole robinzona, dvojezične radionice, kompostiranja, obilaska prirodnih područja Kopačkog rita, posjeta etnozbirci u Topolju, radionice lončarije, obilaska Osijeka i posjeta Muzeju školjaka. Bio je to drugi kamp projekta, naime preko ljeta od 15. do 19. kolovoza 2010. g. organiziran je ekološki kamp i na mađarskoj strani, u prekrasnome Dravskom bazenu, u Općini Drávaszentes, u okviru kojeg je organiziran jezični tečaj za upoznavanje praktičnih izraza vezano za zaštitu okoliša, upoznavanje prirodnih vrednota uz rijeku Dravu, posjet Zavičajnoj kući u Lukovišću, istraživanja po naseljima, biciklistički izleti u okolici, stručna analiza kakvoće vode, prstenovanje ptica. Osim organiziranja ekokampova, u Edukativnom centru Zlatna greda

otvorena je i izložba koja predstavlja prirodne i kulturne vrijednosti Podravine. U okolici takvih centara te u obližnjim naseljima postavljene su dvojezične infoploče, koje ne služe samo za informiranje mladih nego i odraslih. U sklopu obrazovnog programa izdano je vrijedno izdanje s informacijama na mađarskom i hrvatskom jeziku o prirodnim i kulturnim vrijednostima u Podravini, odnosno dvojezični rječnik koji sadrži najosnovnije pojmove vezano za upoznavanje okoliša. U sklopu projekta također je ostvarena poduka pedagoga, čija će saznanja moći rabiti i u svakodnevnom poslu. Upravo u travnju je održano usavršavanje prilikom kojeg su sudionici upoznali podrobnosti biološkog ispitivanja kakvoće vode, sagledali primjenu rješavanja prostorne informatike.

Tijekom projekta mladi naraštaji iz Hrvatske i Mađarske, u sklopu kampova i različitih popratnih programa na materinskom jeziku, upoznali su prirodne vrijednosti svoje, odnosno susjedne zemlje.

Obnovljena zgrada doktorske ordinacije u Nardi

Samouprava Narde lani u majušu je dobila materijalnu potporu na naticanju Europske Unije za vanjsku i nutarnju obnovu zgrade doktorske ordinacije. Djela nadogradnje i renoviranja su započeta u septembru prošloga ljeta, a završena su krajem marcijuša. U ordinaciji je modernizirano grijanje, riješen je nepačeni promet i za poluinvalidne betežnike. Sama zgrada je proširena od veličine 56,5 na 106,6 kvadratmetarova, čim su mogli ostvariti projekt novoga vodenoga bloka, izgraditi širu čekaonicu, a savjetnica za noseće žene more u posebnoj prostoriji primati pacijente. Pomoću naticanja nabavljena su brojna doktorska sredstva u svrhu bolje zdravstvene obrane stanovništva, namještaji i informatička sredstva. Doktorica Katalin Grastyán iz Gornjega Četara, tajedno trikrat ordinira u Nardi. Investicija je stala kih 25,5 milijun forintova iz ke svote 2,5 milijun forintova je osigurala Samouprava Narde. Nova, polipšana zgrada doktorske ordinacije je bila predana 25. aprila, u petak otpodne. Na svetačnosti je ključec od nove zgrade prikladao parlamentarni zastupnik Tamás Báthly. Mjesna načelnica Kristina Glavanić veselo je izjavila da za obnovom kulturnoga doma su uspjeli pomoću Europske Unije ostvariti još jedan projekt, a stanovnici će odsad moći poiskati vlašću doktoricu med modernijimi uvjeti, u lipo uređenoj zgradi.

BAJA – subotu, 14. svibnja, u Baji se priređuje već tradicionalna Svečanost Svetog Ivana Nepomuka. Nakon mise koja se služi u 18.30 u kapelici gradske četvrti Svetog Ivana, vjernici polaze u procesiju s kipom sveca do spomenika Istvána Türra. Od 20 sati povorka s lampionima na dunavskom rukavcu Šugavici kreće u pratnji tamburaškog orkestra iz Monoštorlije (Bátmonosor) sve do Ribarske obale (Halászpárt), odnosno do Trga Svetog Trojstva. U 21 sat izaslanstvo Svetog Ivana pozdravlja gradonačelnik Róbert Zsigó, a zatim, već po običaju, otvara se bačva vina. Među popratnim sadržajima na središnjemu gradskom trgu od 15 sati priređuje se tradicionalno natjecanje u pripremanju ribe za naslov gradskog prvaka 2011, igračnica za djecu, natjecanje vinara i kušanje vina. U 17 sati slijedi gala program u kojem nastupaju kulturno-umjetnička društva iz Baje i okolice, uz druge KUD „Veseli Santovčani“, Garsko folklorno društvo te Tamburaški orkestar Danubia s tamburašima Hrvatske osnovne škole iz Santova. Program se od 21.30 nastavlja plesnom zabavom, a goste će zabavljati Orkestar „Orašje“ iz Vršende i Mohača. Bude li nevremena gala program priređuje se u Gradskom kazalištu.

beta

Poziv na mirne prosvjede u Beču

Drage Hrvatice i Hrvati!

Svjedoci smo sramotne haške presude herojima Domovinskog rata Anti Gotovini i Mladenu Markaču. Haški sud još jednom se pokazao politički nevjerodostojan kao u nizu drugih presuda hrvatskim braniteljima. Dodimo na ovaj prosvjed u što većem broju i pokažimo jedno veliko zajedništvo i ponos što su ga Hrvati uvijek imali u teškim trenucima. Neka vidi Europa i svijet da možemo ponovno biti skupa i da je hrvatski narod jedinstven. Mi ne možemo i ne smijemo šutjeti pokraj ovakve presude našim herojima i presude cijelomu hrvatskom narodu, da je Oluja bila zločinački pothvat i etničko čišćenje koje je režirao tadašnji državni hrvatski vrh. S optuženim hrvatskim vrhom optužena je i sva hrvatska nacija i s nama sveto tlo hrvatsko. Oluja i sve ostale hrvatske akcije bile su legitime i časne s namjerom oslobađanja našega hrvatskog teritorija. Prosvjedi će biti mirni i dostojanstveni uz pjesmu i folklorne plesove. Molimo prosvjednike da sa sobom nose hrvatsko obilježje iz Domovinskog rata 1991–1995, fotografije naših generala, hrvatske zastave, naravno, i zastave Herceg-Bosne te austrijske zastave jer Austrija nam je pomogla kada nam je najviše trebalo. Mnogi od nas postali smo državljani ove naše druge domovine i stoga joj trebamo biti zahvalni. Svaka druga obilježja naštetila bi našim prosvjedima, nama Hrvatima koji ovdje živimo, našim optuženim herojima i cijeloj hrvatskoj naciji, i takve morat ćemo odstraniti od našega prosvjeda. Prosvjedi su 15. svibnja 2011. u Beču, s početkom u 12.30 na adresi Stock im Eisen Platz ili Stephansdom, kod cafeterie Aida. Sve informacije možete dobiti na internetskoj stranici Austrijsko-hrvatske zajednice za kulturu i šport: www.a-h-z.at.

Poziv na natječaj

koji je Hrvatska samouprava Baranjske županije raspisala na sjednici 21. travnja

Hrvatska samouprava Baranjske županije pružit će supotporu manjinskim samoupravama, civilnim udrugama, kulturno-umjetničkim društvima, prosvjetnim i obrazovnim ustanovama za djelatnosti i projekte na polju njegovanja hrvatskoga jezika, mjesnih hrvatskih tradicija i kulture, te vjerskog života koji će se ostvariti u razdoblju između 31. svibnja i 31. prosinca 2011. godine.

Tema „A” – hrvatski kulturni, prosvjetni, umjetnički programi

(tradicionalne kulturne priredbe hrvatskih zajednica; susreti, gostovanja umjetničkih društava/pjevačkih zborova/orkestara i kulturno-umjetničkih društava; osnivanje zavičajnih izložaba, spomen-ploča, spomen-mjesta; objavljivanje tiskanih i elektronskih izdanja vezanih za hrvatsku manjinu; održavanje i razmjena suradnje s matičnom domovinom, dr.)

Tema „B” – podupiranje hrvatskih školskih i rekreacijskih te umjetničkih obrazovnih programa

(školski i izvanškolski tečajevi učeničkih skupina; usavršavanje, taborovanje hrvatskih učeničkih skupina; razmjena sa školama u Hrvatskoj; podučavanje glazbe, plesa i jezika, dr.)

Tema „C” – podupiranje vjerske djelatnosti (crkvene priredbe na hrvatskome jeziku; oživljavanje, očuvanje tradicionalnih vjerskih blagdana mjesnih hrvatskih zajednica; hodočašća hrvatskih vjernika u Mađarskoj i Hrvatskoj, itd.)

Uvjeti za dobivanje potpore:

- ispunjavanje uvjeta objavljenih pozivom na natječaj
- popunjavanje priloženog obrasca

Iznos podupiranja projekta:

– najviše 50.000 Ft

Rok predaje: 1–31. svibnja 2011. godine.

Rok vrednovanja: 15. lipnja 2011. godine.

Sklapanje ugovora: 31. srpnja 2011.

Rok obračuna: 31. siječnja 2011. godine.

Daljnje informacije:

Poziv na natječaj i obrazac slobodno se mogu umnožavati i raspačavati.

Natječajni se u jednom primjerku mogu predati poštom na adresu Hrvatske samouprave Baranjske županije (usporedno i elektronskim putem popunjen obrazac na adresu bmho@baranya.hu i predana molba olakšat će donošenje odluke). Civilne udruge moraju priložiti i izvadak o sudskoj registraciji udruge koji nije stariji od 30 dana.

Odobri li se natječaj, uvjet za preupućivanje potpore jest sklapanje ugovora između HSBŽ i natjecatelja.

Financijski obračun s ovjerenom preslikom računa ili potvrde o isplati i pismenim izvješćem mora se predati do naznačenog roka.

Troškove djelovanja i održavanja (troškove održavanja, popravka, troškove režijskoga tipa i komunalne troškove) raspisivač natječaja ne podupire.

Molbe pristigle nakon naznačenog roka ili predane s nedostacima (bez obrasca ili bez popunjavanja osnovnih podataka) HSBŽ neće vrednovati.

Natjecatelji koji se nisu obračunali s prijašnjim potporama, ne mogu dobiti potporu.

Poziv na natječaj i obrazac dostupni su na web-stranici www.baranya.hu, ili se mogu nabaviti na adresi: Hrvatska samouprava Baranjske županije, Mišo Šarošac, predsjednik, 7621, Pečuh, Széchenyiv trg 9. Daljnje obavijesti: Éva Király, tel.: 72/500-411, e-mail: kiralyeva@baranya.hu.

VESPRIM – Od 5. do 7. svibnja u Vesprimu (Veszprém) održan je prošireni sastanak ministara pravosuđa Višegradske četvorke (Poljska, Češka, Slovačka i Mađarska) koji su u četvrtak, 5. svibnja, u Vesprimu potpisali ugovor o suradnji na polju usklađivanja pravosudnog obrazovanja, kojemu se priključila i Hrvatska. Tim su ugovorom stvoreni temelji za međunarodnu izobrazbu sudaca i tužitelja, a posrijedi je jedan od prioriteta mađarskog predsjedavanja EU. Mađarskoj je cilj na regionalnoj razini dalje jačati suradnju na stručnom polju, zahvaljujući čemu se već kratkoročno mogu ostvariti zajednički seminari, e-learning-programi i razmjena programa – reče o pozadini ugovora ministar pravosuđa i javne uprave Tibor Navracsics, dodajući kako je uključivanjem Hrvatske „Višegradska četvorka” postala „V4 plus”. Kako je uz ostalo naglašeno, suradnja će se ostvariti uz potporu europskih fondova, a od kakvoće obrazovanja očekuje se i vrstan rad za koji su potrebni dobro obrazovani stručnjaci.